

รายงานการประเมินผล โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุด ประชาชนที่มีชีวิต

รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการประเมินผล

โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

กลุ่มแผนงาน

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหนังสือ : รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุด
ประชาชนที่มีชีวิต

ISBN : 974-232-174-4

พิมพ์ครั้งที่ 1 : 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่ : กลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

เว็บไซต์ : <http://www.nfe.go.th/>

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์
44 ถนนบูรณศาสตร์ หลังศาลเจ้าพ่อเสือ
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 0 2224 1648 -9 โทรสาร 0 2622 1395

คำนำ

ปีงบประมาณ 2548 สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน มุ่งเน้นให้ประชาชนชาวไทยสามารถเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพทุกที่ทุกเวลาอย่างทั่วถึง ภายใต้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ กศน.สู่การปฏิบัติ โดยมีจุดเน้นที่จะต้องตอบสนองของกลุ่มโครงการตามกลยุทธ์และกลุ่มเป้าหมาย 5 จุดเน้น **“โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต”** เป็นโครงการหนึ่งที่ตอบสนองจุดเน้น **“การสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้”** ซึ่งเป็น 1 ใน 5 จุดเน้น ภายใต้กลยุทธ์ กศน. สู่การปฏิบัติดังกล่าวโดยศึกษานำร่องกับห้องสมุดประชาชน 5 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ต และเพื่อทราบว่าการดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร จึงได้ทำการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP MODEL)

การประเมินโครงการครั้งนี้ กลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารสถานศึกษา บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนนำร่อง 5 แห่ง ดังกล่าว จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารสนเทศที่ได้จากการประเมินโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานการพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทของห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่งให้เหมาะสมอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป

กลุ่มแผนงาน
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
มกราคม 2549

สารบัญ

หน้า

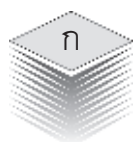
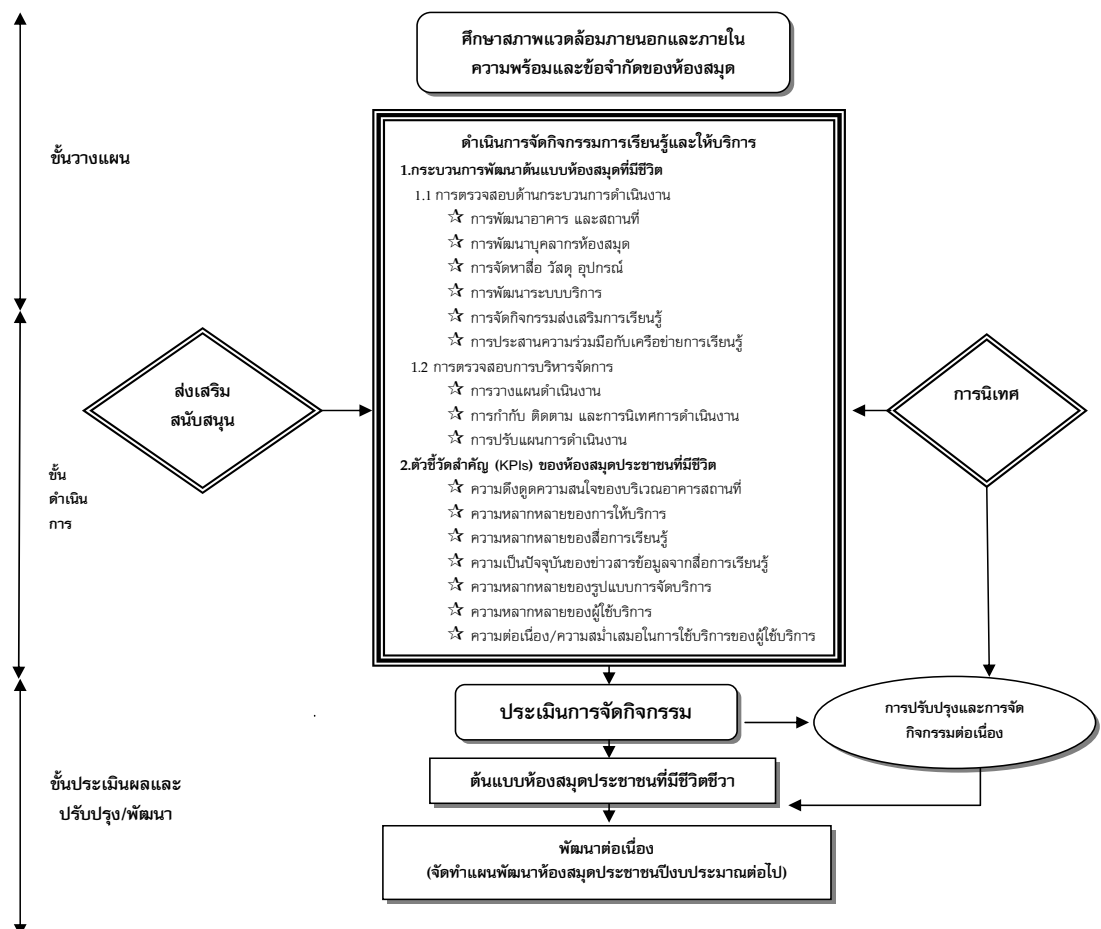
คำนำ	
สารบัญ	
บทสรุป	ก
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของการประเมิน	2
ขอบเขตของการประเมิน	3
วิธีดำเนินการประเมิน	4
การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
การวิเคราะห์ข้อมูล	5
สรุปผลการประเมิน	
สรุปผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)	5
สรุปผลการประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation)	8
สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)	9
สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)	13
อภิปรายผล	
ด้านสภาวะแวดล้อม	40
ด้านปัจจัยป้อน	40
ด้านกระบวนการ	42
ด้านผลผลิต	43
ข้อเสนอแนะ	
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ	45
ข้อเสนอแนะเพื่อการประเมินครั้งต่อไป	46
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รูปแบบการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตจากจังหวัดน่าน ร่อง 5 แห่ง	49
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม	57
ภาคผนวก ค โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต	65
ภาคผนวก ง เครื่องมือประเมินโครงการ	79
ภาคผนวก จ คณะทำงาน	97

สรุปย่อผลการประเมินโครงการนำร่องห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ปีงบประมาณ 2549

ปีงบประมาณ 2548 สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนได้ดำเนินการนำร่องโครงการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต กับห้องสมุดประชาชน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต และเพื่อทราบว่าการดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร จึงได้ทำการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP MODEL) ผลการประเมินโดยสรุป มีดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต จากการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาห้องสมุดประชาชนนำร่องทั้ง 5 แห่ง ปรากฏดังนี้

2. ข้อค้นพบที่เป็นข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตตามรูปแบบการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ในข้อ 1 ที่สำคัญ มีดังนี้

2.1 กระบวนการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดที่มีชีวิต พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดประชาชนหลายด้าน ได้แก่

1) การตรวจสอบด้านกระบวนการดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง สามารถดำเนินงานได้ตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ โดยมีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1) การพัฒนาอาคาร สถานที่ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้มีการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาอาคาร สถานที่ ดังนี้

- ❖ ปรับปรุง ซ่อมแซม และทาสีรั้วห้องสมุดประชาชนใหม่ ให้มีความมั่นคงแข็งแรง สวยงาม และดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น

- ❖ ปรับปรุงบริเวณภายนอกอาคารห้องสมุดประชาชนให้มีบรรยากาศร่มรื่น มีความสวยงาม สะอาดตา โดยปรับพื้นที่ ปลูกหญ้าทำสนาม ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ประดับ ทำสวนหย่อม ปรับแต่งต้นไม้ใหญ่ จัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งพักหรืออ่านหนังสือ จัดมุมกาแฟบริการ จัดทำเวทีกิจกรรม และจัดบริการหนังสือภายนอกอาคาร

- ❖ ดำเนินการทาสีทั้งภายนอกและภายในตัวอาคารห้องสมุดให้มีความ สีสัน สวยงาม สดใส น่ามอง รวมทั้งจัดทำป้ายห้องสมุดให้เด่นสะดุดตามากยิ่งขึ้น

- ❖ ปรับปรุงบริเวณภายในอาคารห้องสมุด โดยปรับพื้นที่ใหม่เพื่อให้มีพื้นที่ใช้สอยมากขึ้น โดยทำการปรับเปลี่ยนเคาเตอร์บริการให้เล็กลงเหมาะสมกับพื้นที่ ปรับสัดส่วนพื้นที่การให้บริการอย่างเหมาะสม โดยจัดสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ เป็นมุมบริการ เช่น มุมเด็ก มุมหนังสือ มุมวารสาร มุมครอบครัว มุมใส่ตึกศึกษา มุมที่ นั่งอ่าน มุมกาแฟ และมุมบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น ปรับให้ภายในห้องสมุดโปร่งและสว่างมากขึ้น โดยปรับเปลี่ยนให้มีความโปร่งใส มีแสงสว่างอย่างเพียงพอมากขึ้น มีการตกแต่งภายในให้สวยงาม ปรับปรุงป้ายประกาศให้สวยงามสะดุดตามากขึ้น เช่น ป้ายบอกหมวดหมู่หนังสือ ป้ายแนะนำการใช้หนังสือ ป้ายบอกระเบียบมารยาทการใช้ห้องสมุด ป้ายบอกวิธียืม-คืนหนังสือ

1.2) การพัฒนาบุคลากรห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้มีการพัฒนาบุคลากรห้องสมุดเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการบริการ โดยประชุมชี้แจงบุคลากรห้องสมุด ให้มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต รวมทั้งการศึกษาดูงานจากห้องสมุดมารวย ศูนย์การเรียนรู้ ICT Park รวมทั้งการพัฒนา

ทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงาน เพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานต่อไป

1.3) การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้ดำเนินการจัดหาสื่อ โดยการสำรวจจากผู้ใช้บริการซึ่งสามารถแจ้งความประสงค์ลงในแบบฟอร์มที่เตรียมให้ไว้ ต้องการสื่อประเภทไหนเพิ่มเติม และได้มีการจัดหาสื่อ วัสดุ ตามความต้องการของผู้ใช้บริการและได้ดำเนินการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้บริการ โดยบุคลากรห้องสมุดได้ดำเนินการการจัดทำแผน การจัดจ้าง และขออนุมัติตามที่บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแจ้งความประสงค์

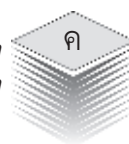
1.4) การพัฒนาการบริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้ปรับระบบบริการให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดย

☺ จัดหาคอมพิวเตอร์ให้บริการในห้องสมุดประชาชนให้เพียงพอสำหรับการสืบค้น การให้บริการยืม-คืน ด้วยระบบ PLS เพื่อความสะดวกรวดเร็วสำหรับการให้บริการ และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ADSL และจัดทำเว็บไซต์ของห้องสมุดประชาชน โดยสมาชิกสามารถค้นหาหนังสือของห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ได้

☺ ปรับและกำหนดเวลาเปิด-ปิด ห้องสมุดประชาชนให้ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่เปิดบริการทุกวันยกเว้นวันหยุด นักขัตฤกษ์ และขยายเวลาบริการเป็น 08.30-20.00 น. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานีเปิดบริการทุกวันเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ และขยายเวลาบริการเป็น 07.30-20.00 น. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีเปิดบริการเวลา 07.00-20.00 น. ทุกวันไม่มีวันหยุด (365 วัน) ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้จัดกิจกรรมบริการโดยการขยายเวลาเปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.00-20.00 น. เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.00-16.30 น. หยุดวันนักขัตฤกษ์ และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต เปิดให้บริการทุกวัน เวลา 0.830-17.00 น.

☺ ให้บริการคืนหนังสือได้ตลอด 24 ชั่วโมง ที่ตู้คืนหนังสือหน้าห้องสมุด ยกเว้นห้องสมุดประชาชนอุดรธานีและอุบลราชธานี

☺ ให้บริการยืมหนังสือต่อได้ทางโทรศัพท์ ยกเว้น ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี

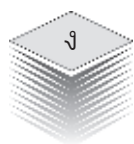
☺ จัดบุคลากรและระบบการให้บริการเชิงรุก โดยการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชนตามป้อมยามหมู่บ้าน รถสองแถว ที่ว่าการอำเภอ โรงเรียนและบ้านพัก นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ได้บริการเชิงรุกด้วยการรับสมัครสมาชิกห้องสมุดในศูนย์การค้าและสถาบันอื่น ๆ

☺ จัดให้มีบริการเสริม เช่น บริการพิมพ์งาน บริการสแกนภาพ ดูผลสอบ ยื่นภาษี การเข้าเล่มรายงาน เคลือบบัตร และบริการน้ำดื่ม นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีและห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะพ้อ จังหวัดภูเก็ต ยังได้บริการหนังสือขยาดิ 10 อันดับให้บริการทุกเดือน

☺ จัดให้เป็นศูนย์ประชาคม โดยมีพื้นที่บริการและมีกิจกรรมของชุมชนเกิดขึ้นในห้องสมุดประชาชนอยู่เสมอ เช่น มีพื้นที่ออกกำลังกาย มีสนามเด็กเล่น มีห้องสำหรับจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและครอบครัว สำหรับประชุม เสวนาของชุมชน และมีกิจกรรมวัฒนธรรม ประเพณี ชุมชนและการจัดงานต่าง ๆ ในชุมชน

1.5) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และต่อเนื่องตลอดทั้งปี ตั้งแต่เดือนมีนาคม-สิงหาคม 2548 ได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน โดยได้ทำการสอบถามถึงความต้องการจัดกิจกรรมกับผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ได้แก่ การจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 3 ด้าน คือ อาชีพ ทักษะชีวิต พัฒนาสังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมการฝึกอาชีพนั้นได้ให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริง มีผลงานหรือชิ้นงานปรากฏ มีวิทยากรสอนและให้คำปรึกษาและเมื่อมีปัญหาสามารถสอบถามได้ นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตลอดทั้งปี ตามเทศกาล วันสำคัญ และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมนันทนาการ และการจัดนิทรรศการ เป็นต้น โดยมีประชาชนสามารถร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก และเข้ารับกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

1.6) การประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการทำงานร่วมกับคณะทำงานหลายฝ่ายที่เป็นทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกองค์กรมากขึ้น โดยให้ความร่วมมือระหว่างกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลายด้าน ได้แก่ การสนับสนุนด้านงบประมาณ รางวัล วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สถานที่จัดกิจกรรมหรือแม้กระทั่งการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมประเมินผลและการประชาสัมพันธ์ร่วมกัน เป็นต้น

2) การตรวจสอบการบริหารจัดการ จากการสอบถามผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า การตรวจสอบการบริหารจัดการโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต มีดังนี้

2.1) การวางแผนดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีแผนการดำเนินงานมีหลักฐานการดำเนินงาน เช่น บันทึกการดำเนินโครงการ แผนงาน/โครงการ ตารางกำหนดการดำเนินงาน คำสั่ง เอกสารการประชุม วางแผน เป็นต้น

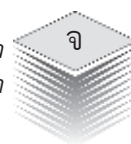
2.2) การกำกับ ติดตาม และการนิเทศการดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการผู้ติดตามจากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด และหน่วยงานส่วนกลางโดยมีแผนกำกับ ติดตาม แบบประเมิน แบบบันทึก เครื่องนิเทศ รูปภาพ และมีการประชุมติดตามผลการดำเนินงาน

2.3) การปรับแผนการดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีการนำผลการประเมินมาปรับแผนการดำเนินงาน โดยปรับแผนในกิจกรรมให้มีการยืดหยุ่นทั้งรูปแบบและระยะเวลา สถานที่ โดยหลักฐานที่บ่งบอกว่าการปรับแผน เช่น รายงานการประชุมปรับแผนการดำเนินงาน

2.2 ตัวชี้วัดสำคัญ (KPIs) ของห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

1) ความดึงดูดความสนใจของบริเวณอาคารสถานที่ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง 5 แห่ง มีที่ตั้งใกล้ชุมชน สามารถเดินทางไปมาได้สะดวกปลอดภัย มีการจัดตกแต่งบริเวณภายนอกอาคาร ให้สวยงามร่มรื่น บรรยากาศดี โดยการจัดสวนหย่อม ปลูกหญ้า จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือ เตรียมสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมและจัดมุมกาแฟ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ สำหรับดึงดูดใจผู้มาใช้บริการหรือผ่านไปมาบริเวณห้องสมุดฯ

2) ความหลากหลายของการให้บริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้ให้บริการที่หลากหลายทั้งความรู้และความบันเทิง เช่น ห้องพระพุทธรักษา ห้องงานวิจัย ห้องสำหรับประชุมกลุ่มย่อย มุม มสธ. มุม กศน. มุมนวนิยาย มุมวารสารล่วงเวลา หนังสือหมวดทั่วไป และหนังสืออ้างอิง มีมุมอินเทอร์เน็ต มีมุมดูหนังฟังเพลง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยดำเนินงานตั้งแต่มีนาคม-สิงหาคม 2548 ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 3 ด้าน คือ อาชีพ/ทักษะชีวิต/พัฒนาสังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการจัดนิทรรศการในวันสำคัญต่าง ๆ โดยมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจำนวนมาก และมีเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จำนวนมาก

3) ความหลากหลายของสื่อการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง ได้มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้และบริการได้อย่างหลากหลายประเภท อาทิ KPIs มีสื่อต่าง ๆ ในห้องสมุดที่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และมีสื่อการเรียนรู้หลายประเภท เช่น

สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ภาษาไทยและอังกฤษ วารสารภาษาไทยและอังกฤษ หนังสือวิชาการ นิตยสาร หนังสืออ้างอิง หนังสือเกี่ยวกับกฎหมาย การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ นวนิยาย หนังสือนอกเวลา คอมพิวเตอร์ ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เช่น วิดิทัศน์ วีซีดี/ดีวีดี โทรทัศน์ วิทยุเทป ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง และคอมพิวเตอร์

สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ข้อมูลดิสก์/ซีดี ข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ

สื่อทดลอง เช่น สื่อทดลองทางวิทยาศาสตร์ สื่อเครื่องเล่นเกมส์ สื่อประกอบการเรียนการสอน สื่อทดลองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน

สื่อสาธิต เช่น สื่อสาธิตประเภทภาพ แผนภูมิ ป้ายนิเทศ หุ่นจำลอง สื่อสาธิตประเภทโสตทัศนูปกรณ์ และคอมพิวเตอร์

4) ความเป็นปัจจุบันของข่าวสารข้อมูลจากสื่อการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง สามารถรับซื้อสื่อรายวันจำพวกหนังสือพิมพ์ วารสารรายปักษ์และรายปี หนังสือล่วงเวลา รวมทั้งมีการปรับปรุงและซื้อสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ได้เป็นประจำทุกเดือน เนื่องจากมีงบประมาณเพียงพอ จึงทำให้ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่งมีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์

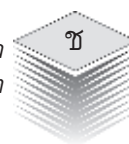
5) ความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง ได้มีการตกแต่งห้องสมุดให้สวยงามอยู่เสมอ มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่มุมบริการต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ

6) ความหลากหลายของผู้ใช้บริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่งมีผู้มาใช้บริการหลากหลาย (ระดับอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ) และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่งที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 574 คน พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 21-30 ปี (ร้อยละ 37.63) รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 11-20 ปี (ร้อยละ 21.43) และ 31-40 ปี (ร้อยละ 18.82) ตามลำดับ ส่วนใหญ่

มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 33.80) รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 19.34) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 15.68) และระดับอนุปริญญา (ร้อยละ 14.11) ตามลำดับ และด้านอาชีพผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 32.58) รองลงมามีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 19.69) พนักงานบริษัท (ร้อยละ 13.24) และ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (ร้อยละ 12.72) ตามลำดับ

7) **ความต่อเนื่อง / ความสม่ำเสมอในการใช้บริการของผู้ใช้บริการ** พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง มีผู้มาใช้บริการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่งที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 574 คน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการ มาใช้บริการ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ (ร้อยละ 52.96) รองลงมาใช้บริการ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ (ร้อยละ 32.40) และ 5 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ (ร้อยละ 14.64) ตามลำดับ และพบว่า การใช้เวลาในห้องสมุดโดยเฉลี่ยต่อวันของผู้ใช้บริการ ส่วนใหญ่ใช้เวลา 30-60 นาที (ร้อยละ 37.63) รองลงมา คือ ใช้เวลามากกว่า 120 นาที (ร้อยละ 17.95) และ 61-90 นาที (ร้อยละ 14.64) ตามลำดับ

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาต้นแบบ

ห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

ความเป็นมา

ปีงบประมาณ 2548 สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน มุ่งเน้นให้ประชาชนชาวไทยสามารถเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพทุกที่ทุกเวลาอย่างทั่วถึง ภายใต้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ กศน.สู่การปฏิบัติ ปีงบประมาณ 2548-2551 โดยมีจุดเน้นการดำเนินงาน 5 จุดเน้น และมีโครงการนำร่องตามจุดเน้นดังกล่าว จุดเน้นละ 1 โครงการ โดยหนึ่งในห้าโครงการดังกล่าว คือ โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดที่มีชีวิต ภายใต้จุดเน้นการจัดการเรียนรู้สำหรับประชาชนและเยาวชนนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 25 ที่กำหนดให้ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่รัฐจะต้องส่งเสริมดำเนินงานอีกรูปแบบหนึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชนซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านและสังคมที่มีคุณภาพของรัฐบาล ที่มุ่งหวังจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบ และสร้างแหล่งบริการความรู้ให้กระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ อาทิ อุทยานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ และห้องสมุดสมัยใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการตามแนวคิดที่กำหนดไว้ต่อไป

เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ดังกล่าว สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียนจึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดแผนงาน การขยายผลการดำเนินงานพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

❖ วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตในพื้นที่นำร่อง 5 จังหวัดเป้าหมาย

❖ วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต โดยใช้รูปแบบการประเมินซิป (CIPP MODEL) ตามประเด็นการประเมินต่อไปนี้

1.1 การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)

1.1.1 เหตุผลความจำเป็นของการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

1.1.2 ความคาดหวังของโครงการ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน

1.1.3 ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

1.1.4 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับสภาพความจำเป็นที่โครงการตอบจะสนอง

1.2 การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation)

1.2.1 ความเพียงพอของงบประมาณ

1.2.2 ความพร้อมของอาคารสถานที่

1.2.3 ความเพียงพอของบุคลากร

1.2.4 ความเพียงพอของครุภัณฑ์และอุปกรณ์

1.2.5 ความเป็นปัจจุบันของข่าวสารข้อมูลจากสื่อการเรียนรู้

1.2.6 การเตรียมความพร้อมของกลุ่มเป้าหมาย

1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

1.3.1 ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนที่กำหนดไว้และประสิทธิผลที่เกิดขึ้น

1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

1.4.1 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

1.4.2 การบรรลุวัตถุประสงค์หรือประสิทธิผลของโครงการ

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

ขอบเขตของการประเมิน

ในการประเมินโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ได้กำหนดขอบเขตการประเมินผลโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP MODEL) โดยมีขอบเขตการประเมินดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชนก่อนดำเนินโครงการในด้านสภาพทางกายภาพ การบริหาร และจัดการ และจำนวนผู้ใช้บริการ

1.2 การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ได้แก่ ความพร้อมและความพอเพียงของอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และบุคลากร ความทันสมัยของสื่อการเรียนรู้ ความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมที่ดำเนินโครงการ และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรห้องสมุด

1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ ความสอดคล้อง ความเหมาะสมของขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน วิธีการปฏิบัติตามแผนดำเนินงาน และการตรวจสอบการบริหารจัดการว่า มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงไร

1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ ผลการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการ

2. ขอบเขตด้านหน่วยกรณีศึกษา (Case of study) ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

3. ขอบเขตด้านประชากรแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

3.1 ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดที่ใช้เป็นหน่วยกรณีศึกษา ทั้ง 5 แห่ง

3.2 ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดที่ใช้เป็นหน่วยกรณีศึกษา ทั้ง 5 แห่ง

ซึ่งได้จากการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการประเมินโครงการ ดำเนินการระหว่าง เดือนกรกฎาคม - เดือนกันยายน 2548

วิธีดำเนินการประเมิน

✦ วิธีดำเนินการประเมิน

◇ เครื่องมือการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบบบันทึกการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non - Participant Observation) และแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบข่ายการเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมประเด็นการประเมินตามที่กำหนดไว้ ทั้ง 4 ด้าน คือ การประเมินสภาวะแวดล้อม การประเมินปัจจัยป้อน การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต โดยแบ่งแบบสอบถาม เป็น 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามการบริการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต สำหรับผู้ใช้บริการ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 4 ข้อ

2. แบบสอบถามการบริการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต สำหรับผู้ให้บริการ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริการห้องสมุดประชาชน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 3 ข้อ

และได้ทำการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2548 โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. สภาพทางกายภาพห้องสมุดก่อนและหลัง การดำเนินโครงการ
2. การบริหารและการจัดการ ก่อนและหลัง การดำเนินโครงการ
3. ลักษณะการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการเรียนรู้
4. ลักษณะการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ
5. ผลการดำเนินงาน
6. ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยกลุ่มติดตามและประเมินผลกลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน จัดส่งแบบสอบถามไปให้พื้นที่ดำเนินการทางไปรษณีย์ แล้วพื้นที่ดำเนินการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดไว้ และจัดส่งคืนทางไปรษณีย์หรือทางโทรสาร
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กล้องถ่ายรูป/กล้องถ่าย Digital เก็บสภาพภายนอกและภายในอาคารห้องสมุดประชาชนที่เป็นหน่วยการศึกษาก่อนเริ่มโครงการและหลังสิ้นสุดโครงการ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐาน เลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Versions 11.5 ร่วมกับการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา(Context Analysis)

สรุปwanrsประเมิน

จากการประเมินโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตนำร่อง 5 แห่ง สามารถสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

สรุปผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)

1. เหตุผลความจำเป็นของการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

เจตนารมณ์การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 2) กล่าวถึง ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษา หมายถึง “กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างความรู้ขึ้นจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” การศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จึงเป็นการศึกษาที่จำเป็นสำหรับชีวิต

มนุษย์ทุกคน และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ เพราะแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นศูนย์รวมของความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนซึ่งเป็นเสมือนห้องปฏิบัติการของการเรียนรู้มีประโยชน์ทั้งในแง่การกระจายโอกาสทางการศึกษา “ห้องสมุดประชาชน” คือ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบของการศึกษาตามอัธยาศัยประเภทหนึ่งที่มีสิทธิเข้าศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้า รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และสร้างนิสัยให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม จึงอาจกล่าวได้ว่า ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ที่ยั่งยืนควบคู่ไปกับการจัดการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น การจัดทำโครงการพัฒนาต้นแบบประชาชนที่มีชีวิตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตให้กับประชาชนอันจะนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่จะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ความคาดหวังของโครงการต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน

- 1) ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน มีความสนใจค้นคว้าหาความรู้เพิ่มมากขึ้น
- 2) จำนวนประชาชนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยแห่งละไม่น้อยกว่า 50 คนต่อวัน
- 3) อัตราร้อยละของประชาชนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง โดยเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80 ใช้เวลาในการอ่านหนังสือและใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยต่อคนต่อวันไม่น้อยกว่า 30 นาที
- 4) ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีความพึงพอใจต่อการบริการของห้องสมุดประชาชนต้นแบบนำร่องเพิ่มมากขึ้น

3. ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

จากการประเมินความสอดคล้องของโครงการกับนโยบาย พบว่า สอดคล้องกับนโยบายของคณะรัฐมนตรี ข้อ 2 ด้านนโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ โดยรัฐบาลตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาความรู้ และเป็นสังคมที่ประชาชนมีความสุข สนุกสนานกับการหาประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งรัฐบาลจะร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างแหล่งบริการองค์ความรู้ให้กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศอย่างสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น อาทิ ระบบห้องสมุดสมัยใหม่ หรืออุทยานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ ศูนย์พัฒนาด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น ทั้งนี้ รัฐบาลจะพิจารณาสิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างเต็มที่ให้แก่ภาคเอกชนที่เข้าร่วมโครงการเหล่านี้ (คำแถลงนโยบายของรัฐบาล พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548) และสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งได้ถูกกำหนดขึ้นจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ.2540 นับว่าเป็นกฎหมายทางการศึกษาฉบับแรกของประเทศที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีเจตนารมณ์และสาระประการสำคัญประการหนึ่ง คือ มาตรา 25 ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545: 15) เช่นเดียวกับนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2548 ของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการบริหารห้องสมุดประชาชน ที่กำหนดบทบาทห้องสมุดประชาชนให้สามารถบริการสื่อเพื่อการเรียนรู้ทุกประเภท จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการอ่านให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ในรูปของคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนอย่างแท้จริง

4. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับสภาพความจำเป็นที่โครงการจะตอบสนอง

วัตถุประสงค์ของโครงการที่ต้องการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตได้ตอบสนองกับข้อกำหนดบทบาทห้องสมุดประชาชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ให้บริการการเรียนรู้ตามอัธยาศัย การเรียนรู้นอกระบบโรงเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนที่รวบรวม จัดระบบ และให้บริการแลกเปลี่ยน เผยแพร่ประสานข่าวสารข้อมูล และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชนเช่นเดียวกับแนวคิดของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และนักการศึกษาหลายท่าน ที่กล่าวว่า ห้องสมุดประชาชนการศึกษานอกโรงเรียนแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่สำคัญยิ่ง ที่ทำหน้าที่ทั้งทางการศึกษา คือ การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทำหน้าที่ทางวัฒนธรรม คือ เป็นแหล่งสะสมมรดกทางปัญญาของมนุษย์ เป็นศูนย์กลางของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการทำหน้าที่ทางสังคมที่มีบทบาทในการแสวงหาข่าวสารข้อมูลที่มีประโยชน์มาบริการประชาชน ทั้งเรื่อง

สุขภาพ อนามัย การงานอาชีพ การเมือง การปกครอง ฯลฯ (นวลจันทร์ รัตนากร และคณะ 2534 : 22) นอกจากนี้ยังตอบสนองมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2546 ที่ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปแหล่งการเรียนรู้โดยกำหนดให้มีการดำเนินการ คือ 1) ให้มีการจัดระบบข้อมูลเชื่อมโยงแหล่งการเรียนรู้เพื่อขยายการให้บริการให้ครอบคลุม 2) ส่งเสริมบทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชน และ 3) ให้มีการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความกระหายใคร่รู้และสนุกที่จะเรียนรู้ โดยการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการส่งเสริม ประสานงาน และการอำนวยความสะดวก (ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย, 2547:1) รวมทั้งตอบสนองแนวคิดของคุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และดร. สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ที่ต้องการให้ห้องสมุดทุกแห่งพลิกโฉมให้ผู้ที่มาใช้บริการมีความต้องการมาใช้บริการ โดยพัฒนาห้องสมุดจากสภาพบรรยากาศที่แห้งแล้ง อันสืบเนื่องมาจากสภาพการจัดกิจกรรมแบบเดิม ๆ ให้มาเป็นห้องสมุดที่มีชีวิตชีวา เป็นห้องสมุดที่มีผู้ใช้ต้องการมาใช้บริการ และมีความประทับใจตลอดไป ซึ่งเป็นการตอบสนองทิศทางการพัฒนาสังคมที่มุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งให้คนไทยทุกคนเข้าใจสาระคุณภาพโดยสร้างสังคมเชิงวิชาการ ชุมชนเกิดความเข้มแข็งมีสภาพแวดล้อมชีวิตที่ดี โดยการให้ทุกคนทุกหมู่บ้านสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

“โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต” จึงกำหนดขึ้นบนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่ต้องพัฒนาของห้องสมุดประชาชนการศึกษาออกโรงเรียน แนวคิดและเหตุผลความจำเป็นดังที่กล่าวมา

สรุปผลการประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation)

1. ความพอเพียงของงบประมาณ พบว่า ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งได้รับการจัดสรรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต จำนวน 1,000,000 บาท นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ยังได้รับงบประมาณเพิ่มเติมจากผลกระทบภัยสึนามิ เพื่อสร้างและตกแต่งอาคารใหม่ จำนวน 6,132,741 บาท ซึ่งพอเพียงในการดำเนินโครงการ

2. ความพร้อมของอาคารสถานที่ จากการประเมินความพร้อมของอาคารสถานที่ของห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง พบว่า มีที่ตั้งใกล้ชุมชน สามารถเดินทางไป-มาได้สะดวกปลอดภัย มีการจัดตกแต่งบริเวณภายนอกอาคาร ให้สวยงามร่มรื่น บรรยากาศดี โดยการจัดสวนหย่อม ปลูกหญ้า จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือ เติริยมสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม

และจัดมุมกาแฟ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ สำหรับดึงดูดใจผู้มาใช้บริการหรือผ่านไปมาบริเวณห้องสมุด

ส่วนบริเวณภายใน มีการจัดปรับปรุงภายในอาคาร ได้แก่ การจัดมุมบริการต่าง ๆ เป็นสัดส่วน จัดโต๊ะเก้าอี้บริการให้เหมาะสมทันสมัย ตกแต่งภายในให้สวยงามน่ามอง จัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ และจัดมุมกาแฟสำหรับผู้มาใช้บริการ

3. ความเพียงพอของบุคลากร พบว่า จำนวนบุคลากรห้องสมุดประชาชน มีจำนวน 2-6 คน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ และผู้ปฏิบัติงานมีคุณสมบัติตรงกับสาขาหรืองานที่ปฏิบัติ และบุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุดและได้รับการพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนโครงการจากผู้บริหารจึงทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ดี

4. ความเพียงพอของครุภัณฑ์และอุปกรณ์ พบว่า ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งได้มีการจัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์เพิ่มขึ้นให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้ใช้บริการแต่ละแห่ง

5. ความเป็นปัจจุบันของข่าวสารข้อมูลจากสื่อการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งมีสื่อที่เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ เนื่องจากมีกระบวนการจัดหาสื่อการเรียนรู้ โดยการสำรวจความต้องการสื่อจากผู้ใช้บริการ จัดหาสื่อตามความต้องการและปรับปรุงสื่อทุกเดือน

6. การเตรียมความพร้อมบุคลากรห้องสมุด พบว่า บุคลากรห้องสมุดนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้รับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรห้องสมุดประชาชนเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโดยการประชุมชี้แจง การจัดฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน

สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

1. ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนที่กำหนดไว้และประสิทธิภาพที่เกิดขึ้น พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง สามารถดำเนินงานได้ตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ โดยมีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการพัฒนาอาคาร สถานที่ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้มีการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาอาคาร สถานที่ ดังนี้

- ❖ ปรับปรุง ซ่อมแซม และทาสีรั้วห้องสมุดประชาชนใหม่ ให้มีความมั่นคงแข็งแรง สวยงาม และดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็น

- ❖ ปรับปรุงบริเวณภายนอกอาคารห้องสมุดประชาชนให้มีบรรยากาศร่มรื่น มีความสวยงาม สะอาดตา โดยปรับพื้นที่ ปลูกหญ้าทำสนาม ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ประดับ ทำสวนหย่อม ปรับแต่งต้นไม้ใหญ่ จัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งพักหรืออ่านหนังสือ จัดมุมกาแฟบริการ จัดทำเวทีกิจกรรม และจัดบริการหนังสือภายนอกอาคาร

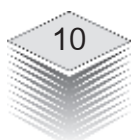
❖ ดำเนินการทาสีทั้งภายนอกและภายในตัวอาคารห้องสมุดให้มีสี สวยงาม สดใส น่ามอง รวมทั้งจัดทำป้ายห้องสมุดให้เด่นสะดุดตามากยิ่งขึ้น

❖ ปรับบริเวณภายใน โดยปรับพื้นที่ใหม่เพื่อให้มีพื้นที่ใช้สอยมากขึ้น โดยทำการปรับเปลี่ยนเคาเตอร์บริการให้เล็กลงเหมาะสมกับพื้นที่ ปรับสัดส่วนพื้นที่การให้บริการอย่างเหมาะสม โดยจัดสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ เป็นมุมบริการ เช่น มุมเด็ก มุมหนังสือ มุมวารสาร มุมครอบครัว มุมโสตทัศนศึกษา มุมที่นั่งอ่าน มุมกาแฟ และมุมบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น ปรับให้ภายในห้องสมุดโปร่งและสว่างมากขึ้น โดยปรับเปลี่ยนให้มีความโปร่งใส มีแสงสว่างอย่างเพียงพอมากขึ้น มีการตกแต่งภายในให้สวยงาม ปรับปรุงป้ายประกาศให้สวยงามสะดุดตามากขึ้น เช่น ป้ายบอกหมวดหมู่หนังสือ ป้ายแนะนำการใช้หนังสือ ป้ายบอกระเบียบมารยาทการใช้ห้องสมุด ป้ายบอกวิธียืม-คืน

ซึ่งจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจด้านอาคารสถานที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความร่มรื่นสวยงามของบริเวณภายนอก ($\bar{X} = 4.13$) บรรยากาศในห้องสมุดเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.06$) ความสะดวกในการใช้บริการ ($\bar{X} = 4.01$) และการจัดมุมให้บริการต่าง ๆ เป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

1.2 การพัฒนาบุคลากรห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้มีการพัฒนาบุคลากรห้องสมุดเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการบริการ โดยประชุมชี้แจงบุคลากรห้องสมุด ให้มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต รวมทั้งการศึกษาดูงานจากห้องสมุดมารวย ศูนย์การเรียนรู้ ไอซีทีปาร์ครวมทั้งการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงาน เพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานต่อไป จากความคิดเห็นของผู้ใช้บริการในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้คำแนะนำและตอบข้อซักถาม ($\bar{X} = 4.02$) การให้บริการด้วยความเป็นมิตรและยิ้มแย้มแจ่มใส ($\bar{X} = 4.00$) การให้บริการอย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.95$) การดูแลเอาใจใส่และกระตือรือร้นในการบริการ ($\bar{X} = 3.94$) และความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในทุกด้าน ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

1.3 การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้ดำเนินการจัดหาสื่อ โดยการสำรวจจากผู้ใช้บริการซึ่งสามารถแจ้งความประสงค์ลงในแบบฟอร์มที่เตรียมให้ว่าต้องการสื่อ ประเภทไหนเพิ่มเติม และได้มีการจัดหาสื่อ วัสดุ ตามความ

ต้องการของผู้ใช้บริการและได้ดำเนินการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เพียงพอเหมาะสมกับจำนวน ผู้ใช้บริการ โดยบุคลากรห้องสมุดได้ดำเนินการการจัดทำแผน การจัดจ้าง และขออนุมัติตาม ที่บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแจ้งความประสงค์ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจด้านสื่อที่ให้ บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตาม ลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มีความทันสมัยทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.84$) มีความต้องการใช้บริการ อีกเมื่อมีโอกาส ($\bar{X} = 3.82$) มีความสอดคล้องกับความต้องการของท่าน ($\bar{X} = 3.76$) และมี จำนวนเพียงพอกับผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

1.4 การพัฒนาระบบบริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนน่าน ร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้ปรับระบบบริการให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

☺ จัดหาคอมพิวเตอร์ให้บริการในห้องสมุดประชาชนให้เพียงพอสำหรับการสืบค้น การให้บริการยืม-คืน ด้วยระบบ PLS เพื่อความสะดวกรวดเร็วสำหรับการให้บริการ และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ADSL และจัดทำเว็บไซต์ของห้องสมุดประชาชนโดย สมาชิกสามารถค้นหาหนังสือของห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ได้

☺ ปรับและกำหนดเวลาเปิด-ปิด ห้องสมุดประชาชนให้ชัดเจนและ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่เปิดบริการ ทุกวันยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ และขยายเวลาบริการเป็น 08.30-20.00 น. ห้องสมุดประชาชน จังหวัดอุดรธานีเปิดบริการทุกวันเว้นวันหยุด นักขัตฤกษ์ และขยายเวลาบริการเป็น 07.30- 20.00 น. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีเปิดบริการเวลา 07.00-20.00 น. ทุกวันไม่มี วันหยุด (365 วัน) ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้จัด กิจกรรมบริการโดยการขยายเวลาเปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.00-20.00 น. เสาร์ อาทิตย์ เวลา 08.00-16.30 น. หยุดวันนักขัตฤกษ์ และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอ กะทู้ จังหวัดภูเก็ต เปิดให้บริการทุกวัน เวลา 08.30-17.00 น.

☺ ให้บริการคืนหนังสือได้ตลอด 24 ชั่วโมง ที่ตู้คืนหนังสือหน้าห้องสมุด ยกเว้นห้องสมุดประชาชนอุดรธานีและอุบลราชธานี

☺ ให้บริการยืมหนังสือต่อได้ทางโทรศัพท์ ยกเว้น ห้องสมุดประชาชน จังหวัดอุบลราชธานี

☺ จัดบุคลากรและระบบการให้บริการเชิงรุก โดยการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ สู่ชุมชนตามป้อมยามหมู่บ้าน รถรับจ้างประจำทาง (รถสองแถว) ที่ว่าการอำเภอ โรงเรียนและ บ้านพัก นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ได้บริการเชิงรุกด้วยการรับสมัครสมาชิก ห้องสมุดในศูนย์การค้าและสถาบันอื่น ๆ

☺ จัดให้มีบริการเสริม เช่น บริการพิมพ์งาน บริการสแกนภาพ คู่มือ การสอบ ยื่นภาษี การเข้าเล่มรายงาน เคลือบบัตร และบริการน้ำดื่ม นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีและห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ต ยังให้บริการหนังสือขายดี 10 อันดับ ทุกเดือนอีกด้วย

☺ จัดให้เป็นศูนย์ประชาคม โดยมีพื้นที่บริการและมีกิจกรรมของชุมชนเกิดขึ้นในห้องสมุดประชาชนอยู่เสมอ เช่น มีพื้นที่ออกกำลังกาย มีสนามเด็กเล่น มีห้องสำหรับจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและครอบครัว สำหรับประชุม เสวนาของชุมชน และมีกิจกรรม วัฒนธรรม ประเพณี ชุมชนและการจัดงานต่าง ๆ ในชุมชน

ซึ่งจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = 4.01$) ระบบการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน ($\bar{X} = 4.00$) มีคำแนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.99$) และการให้บริการเป็นระบบและมีขั้นตอนที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

1.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และต่อเนื่องตลอดทั้งปี ตั้งแต่เดือนมีนาคม-สิงหาคม 2548 และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนโดยได้ทำการสอบถามถึงความต้องการจัดกิจกรรมกับผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ได้แก่ การจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 3 ด้าน คือ อาชีพ ทักษะชีวิต พัฒนาสังคม และชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมการฝึกอาชีพนั้นได้ให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริง มีผลงานหรือชิ้นงานปรากฏ มีวิทยากรสอนและให้คำปรึกษาและเมื่อมีปัญหาสามารถสอบถามได้ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตลอดทั้งปี ตามเทศกาล วันสำคัญ และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมนันทนาการ และการจัดนิทรรศการ เป็นต้น โดยประชาชนสามารถร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก และเข้ารับกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

1.6 การประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการทำงานร่วมกับคณะทำงานหลายฝ่ายที่เป็นทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกองค์กรมากขึ้น โดยให้ความร่วมมือระหว่างกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลายด้าน ได้แก่ การสนับสนุนด้านงบประมาณ รางวัล วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สถานที่จัดกิจกรรมหรือแม่กระทั่งการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมประเมินผลและการประชาสัมพันธ์ร่วมกัน เป็นต้น

1.7 การบริหารจัดการโครงการ จากการสอบถามผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า การตรวจสอบการบริหารจัดการโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต มีดังนี้

1.7.1 แผนการดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีแผนการดำเนินงานมีหลักฐานการดำเนินงาน เช่น บันทึกของดำเนินโครงการ แผนงาน/โครงการ ตารางกำหนดการดำเนินงาน คำสั่ง เอกสารการประชุม วางแผน เป็นต้น

1.7.2 ระบบการกำกับ ติดตาม และการนิเทศการดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการผู้ติดตามจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และหน่วยงานส่วนกลางโดยมีแผนกำกับ ติดตาม แบบประเมินแบบบันทึก เครื่องนิเทศ รูปภาพ และมีการประชุมติดตามผลการดำเนินงาน

1.7.3 การปรับแผนการดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีการนำผลการประเมินมาปรับแผนการดำเนินงาน โดยปรับแผนในกิจกรรมให้มีการยืดหยุ่นทั้งรูปแบบและระยะเวลา สถานที่ โดยหลักฐานที่บ่งบอกว่าการปรับแผน เช่น รายงานการประชุมปรับแผนการดำเนินงาน

สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

1. ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า บริเวณภายนอกมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่น่าสนใจ โดยมีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น สะดุดตา มีมุมบริเวณที่เป็นสัดส่วน และจัดโต๊ะ เก้าอี้ ให้เป็นที่นั่งอ่านหนังสือนอกเวลาได้ สามารถดึงดูดความสนใจให้ประชาชนมาใช้บริการห้องสมุดและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับบุคคล ครอบครัว และชุมชนได้เป็นอย่างดี บริเวณภายในมีความสวยงาม มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี มีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มมากขึ้น กว้างขวาง โปร่งสบายตา มีการจัดสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่และมีระเบียบ ที่อ่านหนังสือมีโต๊ะเก้าอี้จำนวนเพียงพอเหมาะสมกับผู้ใช้บริการ และเป็นระเบียบ

1.2 ด้านบุคลากรห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่องส่วนใหญ่มีการเพิ่มบุคลากรห้องสมุดประชาชนโดยการจ้างนักศึกษาทำงานรายวันหรือเป็นลักษณะอัตราจ้าง เพื่อทำหน้าที่ให้บริการให้เพียงพอกับผู้ใช้บริการ และพบว่าบุคลากรห้องสมุดประชาชนนำร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้มีการพัฒนาบุคลากรห้องสมุด ทำให้บุคลากรห้องสมุดมีความเข้าใจวัตถุประสงค์

ของโครงการสามารถจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการในพื้นที่ และสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใช้บริการได้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพดี ไม่ชำรุด หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และมีความทันสมัย

1.4 การได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกองค์กร นอกจากนี้ประชาชนยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นในระดับหนึ่ง ได้แก่ การสนับสนุนด้านงบประมาณ รางวัล วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนสื่อ วิทยากร การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมประเมินผลกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

1.5 ด้านการจัดบริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง ได้มีการพัฒนาการจัดบริการให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการในแต่ละพื้นที่โดยได้ทำการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการในแต่ละพื้นที่และได้ทำการปรับปรุงและพัฒนา และส่งผลให้ห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง มีสื่อการเรียนรู้บริการที่หลากหลายและทันสมัย มีการปรับขยายเวลาให้บริการให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้บริการได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีกิจกรรมบริการชุมชนที่หลากหลายตลอดทั้งปี และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้บริการสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ และมีการจัดบริการเชิงรุกด้วยการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่เข้าสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายทั่วถึง

1.6 จำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนทุกแห่งเพิ่มขึ้น โดยจำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 60 คนต่อวัน ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 300 คนต่อวัน ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 1,000 คนต่อวัน ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 200 คนต่อวัน และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 75 คนต่อวัน ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ คือ มีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 50 คนต่อวัน

1.7 อัตราร้อยละของประชาชนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ห้องสมุดประชาชนอุบลราชธานี และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยเฉลี่ยร้อยละ 90.56 ร้อยละ 95.65 ร้อยละ 100 ร้อยละ 89.00 และ

82.35 ตามลำดับ ใช้เวลาในการอ่านหนังสือและใช้บริการห้องสมุดประชาชนโดยเฉลี่ยต่อคนต่อวันไม่น้อยกว่า 30 นาที ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ คือ โดยเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80 ใช้เวลาในการอ่านหนังสือและใช้บริการห้องสมุดประชาชนโดยเฉลี่ยต่อคนต่อวันไม่น้อยกว่า 30 นาที

1.8 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการจัดบริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ คือ ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 สภาพก่อนและหลังดำเนินโครงการ

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>1. ด้านอาคารสถานที่</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>สภาพก่อนดำเนินโครงการ อาคารทั้งภายในและภายนอก มีสภาพเก่า สีหลุดลอกขาดความสวยงาม พื้นที่บริเวณภายนอกด้านหน้าห้องสมุด มีบอร์ดนิทรรศการ ป้ายโฆษณาของหน่วยงานต่างๆ ทำให้บดบังทัศนียภาพของห้องสมุด ภายในห้องสมุดมืด แสงสว่างไม่เพียงพอ ครุภัณฑ์เก่าไม่ทันสมัยและชำรุด ทำให้ไม่สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีห้องปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่และใช้เป็นจุดบริการ ยืม - คืน ขนาดใหญ่ ทำให้พื้นที่ในการให้บริการไม่เพียงพอ</p>	<p>1. ด้านอาคารสถานที่</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>ดำเนินการทาสีห้องสมุดทั้งภายนอกและภายในทำการรื้อ ถอนป้ายนิทรรศการ ป้ายโฆษณาตามรั้วบริเวณด้านหน้า ห้องสมุด โดยจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุด บริเวณรั้วห้องสมุดพร้อมทั้งปลูกไม้กระถางประดับบริเวณรั้วหน้าห้องสมุด จัดตกแต่งสวนหย่อมเวทีกิจกรรมและบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือภายนอก จัดให้มีมุมกาแฟสดบริเวณภายนอก ส่วนภายในทำการเปลี่ยนผนังด้านหน้าอาคารเป็นกระจกใส เพื่อเพิ่มแสงสว่างภายในห้องสมุด ปรับเปลี่ยนหลังคากระเบื้องบริเวณกลางห้องสมุดให้เป็นกระจกใส ปรับปรุงจุดให้บริการยืม - คืน โดยการรื้อถอนห้องปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นบริเวณมุมเด็กที่ทันสมัยเปลี่ยนครุภัณฑ์โต๊ะ เก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือให้มีความคงทนแข็งแรงมากขึ้น</p>

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี</p> <p>สภาพก่อนการดำเนินโครงการอาคารห้องสมุดมีสภาพเก่าสีซีด มีต้นไม้ใหญ่บดบังรอบอาคาร แนวนิวสูงบดบังด้านหน้าและป้ายห้องสมุดซึ่งมีสภาพที่เก่ามาก พร้อมทั้งป้ายผ้า โฆษณา ของหน่วยงานต่าง ๆ พื้นที่บริเวณภายนอกมีต้นไม้ร่มรื่น แต่ขาดการดูแลทำให้ใช้พื้นที่ไม่เกิดประโยชน์ มีร้านค้าขายอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ภายในตัวอาคารห้องสมุดมีมมมติดิบแสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องน้ำชำระใช้ไม่ได้ 2 ห้องอากาศ ร้อนอบอ้าวมีเสียงรบกวนจากภายนอกดังมาก ครุภัณฑ์ รุ่นเก่า ทั้งโต๊ะ-เก้าอี้ และชั้นวางหนังสือ</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี</p> <p>การดำเนินการด้านอาคารสถานที่ดำเนินการโดยทาสีอาคารภายในภายนอก เปลี่ยนป้ายชื่อห้องสมุด ปรับลดระดับแนวนิวให้ต่ำลง พร้อมทั้งทาสีรั้วใหม่ ปลุกต้นไม้และทำปอน้ำพุตลอดแนวนิว จัดตกแต่งกิ่งต้นไม้ใหญ่ที่เคยบดบังอาคาร ให้มองเห็นอาคารสว่างามโดดเด่น จัดทำสวนหย่อมด้านข้างอาคาร ให้มีบริเวณร่มรื่น พร้อมประดับไฟฟ้ารอบอาคารและสวนหย่อม ปรับปรุงร้านค้าให้ถูกสุขลักษณะ และเพิ่มร้านจำหน่ายกาแฟ บริเวณสวนหย่อม ส่วนภายในอาคารห้องสมุดได้เพิ่มแสงสว่างโดยปรับปรุงระบบไฟฟ้าทั้งหมด เปลี่ยนฝ้าเพดาน เปลี่ยนครุภัณฑ์ ชั้นวางหนังสือ ตู้หนังสือ โต๊ะอ่านหนังสือ ปรับบริเวณห้องให้เหมาะสมกับมุมต่าง ๆ 13 มุม ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ทำให้สามารถปิดหน้าต่าง-ประตู ลดฝุ่น และเสียงดังรบกวนจากภายนอกได้</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>สภาพก่อนการดำเนินโครงการ อาคารห้องสมุดมีสภาพเก่าสีซีด มีรั้วสูงที่บดบังตัวอาคารห้องสมุดด้วยป้ายผ้าโฆษณาของหน่วยงานต่าง ๆ พื้นที่บริเวณภายนอกอาคารห้องสมุด ไม่มีต้นไม้ ไม่ร่มรื่น ภายในตัวอาคารห้องสมุด มีติดิบ แสงสว่างไม่เพียงพอ พื้นที่บริการในการอ่านไม่เพียงพอ ห้องน้ำชำระ อากาศ ร้อนอบอ้าว ระบบระบายอากาศไม่ดีพอ ครุภัณฑ์รุ่นเก่าทั้งโต๊ะอ่านหนังสือ ชั้นหนังสือตู้หนังสือ มีขนาดใหญ่ เทอะทะเปลืองเนื้อที่ แสงสว่างไม่สามารถผ่านถึงชั้นล่างของตู้หนังสือได้</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>การดำเนินการด้านอาคารสถานที่ ดำเนินการ โดยทาสีอาคารห้องสมุดทั้งภายนอก ภายใน ปรับลดระดับรั้วให้ต่ำลง ทาสี และปลุกไม้กระถางประดับ จัดตกแต่งสวนหย่อม และสถานที่อ่านหนังสือภายนอกโดยเพิ่มโต๊ะอ่านหนังสือภายนอก 9 ชุด จัดให้มีร้านกาแฟสด ส่วนภายในอาคารห้องสมุดฯ เพิ่มแสงสว่างด้วยโคมไฟ 2 โคม และเจาะช่องแสง 6 ช่อง ปรับปรุงระบบระบายอากาศบนเพดาน เปลี่ยนครุภัณฑ์ ชั้นหนังสือ ตู้หนังสือ โต๊ะอ่านหนังสือ ให้มีขนาดเล็กลง และปรับพื้นที่ชั้นบนให้โล่งจัดเป็นพื้นที่บริเวณอ่านหนังสือ</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ท</p> <p>พื้นที่ 2 ไร่ 13 ตารางวา ตั้งอยู่ที่หาดป่าตอง (แหล่งชุมชน)ชำระเสียหาย อย่างหนักเนื่องจากเกิด</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ท</p> <p>ได้รับงบประมาณ 6.5 ล้านบาท และ 1 ล้านบาท (หสม.มีชีวิตชีวา) ดำเนินการดังนี้</p>

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>จากพิบัติภัย “สึนามิ” ถล่มหาดป่าตอง เมื่อวันอาทิตย์ที่ 26 ธันวาคม 2547 ที่ผ่านมาสูญหายและเสียหายดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รั้ว กำแพงทึบด้านข้าง 2 ด้าน และด้านหลังสูง 2 ม. ทาสีขาว ขำรูดปรักหักพังทั้งหมด 2. รั้วด้านหน้าโปร่ง สูงประมาณ 1 ม. ทาสีขาว สภาพเก่าสีซีดขำรูดบางส่วน 3. บริเวณภายนอก สนามหญ้า 2 ด้าน หญ้าตาย ต้นไม้โคนล้ม ทั้งไม้ยืนต้นและไม้ประดับตาย ส่วนใหญ่หน้าท่วมขังเป็นหลุมเป็น บ่อ <p>ตัวอาคารห้องสมุดฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ชั้นล่างขำรูดเนื่องจากน้ำท่วมขัง ● ชั้น 2 พื้นพรมสกปรก ● หลังคากระเบื้องหลุดร่วง น้ำรั่ว ● ชั้น 2 สกปรกเนื่องจากประชาชนหนีตายจากภัย “สึนามิ” <p>ห้องน้ำสมเด็จพะเทพฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ขำรูดเสียหาย <p>ห้องน้ำเจ้าหน้าที่</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ขำรูดเสียหาย <p>ครุภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โต๊ะ เก้าอี้ ทั้งของเจ้าหน้าที่และให้บริการเสียหาย (5 ชุด)/เคาเตอร์ให้บริการ 1 ชุด/ขำรูด ● คอมพิวเตอร์ 5 เครื่อง เครื่องถ่ายเอกสาร 1 เครื่อง เครื่องพิมพ์ 2 เครื่อง เครื่องโทรสาร 1 เครื่อง เสียหาย เป็นต้น ● เครื่องเล่น ซีดี 1 เครื่อง ● เครื่องรับโทรทัศน์ 1 เครื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ซ่อมแซมรั้วทั้งหมด จากพื้นขึ้นมาก่อด้วยอิฐฉาบปูนสูงประมาณ 1 เมตร ทาสีครีม และสเตนเลส สูงประมาณ 1 ม. ด้านข้าง 2 ข้าง และด้านหลัง สำหรับรั้วด้านหน้า ซ่อมแซมพร้อมทาสีทิวเสาสีม่วงเข้ม เสากลม ทาสีครีม ● สนามหญ้า ปรับตกแต่ง ปลูกหญ้าและต้นไม้ทั้งไม้ยืนต้นและไม้ประดับพร้อมทั้งทำที่นั่งรอบต้นพิกุล ● ปลูกพื้นด้านข้างและด้านหลังห้องสมุดใหม่ พร้อมคูระบายน้ำและปลูกหญ้าข้างห้องสมุด <p>ตัวอาคารห้องสมุดฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงพื้นที่ และหลังคาห้องน้ำสมเด็จพะเทพฯ <p>พระเทพฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปลูกใหม่ ทาสีใหม่ เปลี่ยนก๊อกน้ำ และที่ซักโครก ● เปลี่ยนประตูและทาสีใหม่ห้องน้ำเจ้าหน้าที่ ● ปลูกใหม่ ทาสีใหม่ เปลี่ยนก๊อกน้ำที่ซักโครกใหม่ ● เปลี่ยนประตูและทาสีใหม่ <p>ครุภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดซื้อโต๊ะ เก้าอี้ ใหม่ ● จัดซื้อคอมพิวเตอร์ใหม่ แยกเป็น <ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าหน้าที่ใช้ทำงาน 2 เครื่อง 2. ให้บริการสืบค้น 1 เครื่อง 3. ให้บริการยืม-คืน 1 เครื่อง 4. บริการอินเทอร์เน็ต 6 เครื่อง 5. เครื่องพิมพ์ 2 เครื่อง 6. เครื่องถ่ายเอกสาร 1 เครื่อง 7. เครื่องโทรสาร 1 เครื่อง 8. จัดทำเคาเตอร์ให้บริการใหม่ 1 ชุด 9. จัดทำชั้นวางหนังสือใหม่

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
	10. จัดทำโต๊ะวางคอมพิวเตอร์ให้บริการอินเทอร์เน็ต ใหม่ 1 ชุด(6 ตัว)พร้อมที่นั่ง 2 ตัวยาว ทาสีสดใส เช่น เหลือง ชมพูฟ้า เป็นต้น 11. คอมพิวเตอร์ให้บริการเรียน 1 ห้อง 15 เครื่อง
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ด้านภายใน ตัวอักษรชื่อห้องสมุดได้ขาดหาย จุด เคน์เตอร์บริการยืมคืนได้บดบังทัศนียภาพ ด้าน หลังเคาน์เตอร์ดูแล้วโล่ง ไม่สวยงาม โต๊ะเก้าอี้ไม่ เพียงพอและมีขนาดใหญ่เทอะทะ เปลืองเนื้อที่ พื้นที่ ภายในห้องสมุดไม่สะอาดตา ห้องน้ำชำรุด</p> <p>ด้านนอกอาคาร ป้ายนิเทศด้านหน้าห้อง สมุดบดบังตัวอาคารด้านข้างห้องสมุดเป็นพื้นดินไม่ เหมาะกับการทำกิจกรรม บริเวณรั้วสีซีดไม่สะอาดตา สวนหย่อมปลูกต้นไม้เกะกะไม่สวยงาม ม่านบังแสง ชำรุด</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ดำเนินการพื้นที่คอนกรีต เพื่อทำลานการ เรียนรู้อรรถาธิบาย การทำสวนหย่อมปลูกไม้ดอกไม้ ประดับเพิ่มจำนวนที่นั่งพักผ่อน การจัดที่นั่งอ่าน หนังสือบนต้นไม้ (บ้านทาร์ซาน) ตกแต่งรั้วกำแพง ด้วยการวาดภาพสถานที่ประวัติศาสตร์และแหล่ง ท่องเที่ยวที่สำคัญของเมืองราชบุรี ซึ่งเป็นที่สะอาด ตาแก่ผู้ใช้บริการและสัญจรไปมา จัดทำเคาน์เตอร์ให้ บริการยืม - คืนและย้ายจุดให้บริการเพื่อความสะดวก เปลี่ยนม่านบังแสงเพื่อความสวยงามเพิ่มแสงสว่าง ขัดพื้นห้องสมุดให้สะอาดสวยงาม ปรับปรุงตัวอักษร หน้าห้องสมุดที่ขาดหาย และติดป้ายอักษรวิ่งสำหรับ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ</p>
<p>2. ด้านบุคลากร</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ก่อนดำเนินการมีบุคลากร 6 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ข้าราชการครู 1 คน ➢ บรรณารักษ์ - คน ➢ อัตรากำลังบรรณารักษ์ 4 คน ➢ คนงาน 1 คน <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ก่อนดำเนินการมีบุคลากร 2 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ข้าราชการครู 1 คน ➢ นักการภารโรง 1 คน 	<p>2. ด้านบุคลากร</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินการมีบุคลากร 6 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ข้าราชการครู 1 คน ➢ บรรณารักษ์ - คน ➢ อัตรากำลังบรรณารักษ์ 4 คน ➢ คนงาน 1 คน <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี การดำเนินการมีบุคลากร 3 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ อัตรากำลังบรรณารักษ์ 1 คน ➢ ครู ปวช. 1 คน ➢ นักการภารโรง 1 คน

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>ก่อนดำเนินการมีบุคลากร 5 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ข้าราชการครู 1 คน ➢ บรรณารักษ์ 2 คน ➢ อัตรากำลังบรรณารักษ์ 1 คน ➢ คนงาน 2 คน 	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>การดำเนินการมีบุคลากร 9 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ข้าราชการครู 2 คน ➢ บรรณารักษ์ 1 คน ➢ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 1 คน ➢ อัตรากำลังบรรณารักษ์ 2 คน
<p>★ ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ต</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ บรรณารักษ์ 1 คน ➢ เจ้าหน้าที่ หสม. 1 คน/ข้าราชการ ➢ เจ้าหน้าที่ หสม. 1 คน/ลูกจ้าง ➢ พนักงานทำความสะอาด 1 คน/ลูกจ้าง 	<p>★ ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ต</p> <p>➢ บรรณารักษ์ 1 คน (ปัจจุบันย้ายไปปฏิบัติราชการที่ หสม. จังหวัดกระบี่ ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2548)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ เจ้าหน้าที่ หสม. 1 คน/ข้าราชการ ➢ เจ้าหน้าที่ หสม. 1 คน/ลูกจ้าง ➢ พนักงานทำความสะอาด 1 คน/ลูกจ้าง
<p>★ ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ข้าราชการครู 1 คน ➢ บรรณารักษ์อัตรากำลัง 2 คน ➢ คนงาน 1 คน 	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ข้าราชการครู 1 คน ➢ บรรณารักษ์อัตรากำลัง 2 คน ➢ คนงาน 1 คน ➢ อาสาสมัครหมุนเวียนทำงาน ➢ พนักงานบริการต้อนรับและ ประชาสัมพันธ์ (อัตรากำลัง) 1 คน
<p>3. ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 26,203 เล่ม</p> <p>หนังสือพิมพ์ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง/วัน</p> <p>วารสาร จำนวน 18 ชื่อเรื่อง/เดือน</p> <p>สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,538 ชื่อเรื่อง</p> <p>เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 10 เครื่อง</p>	<p>3. ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>สื่อสิ่งพิมพ์จัดซื้อหนังสือใหม่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันมี จำนวนสิ่งพิมพ์ 30,048 เล่ม และจัดซื้อหนังสือใหม่ ตามความต้องการของสมาชิกเป็นประจำเดือน จัดซื้อ หนังสือพิมพ์จำนวน 6 ชื่อเรื่อง/วัน จัดให้บริการ วารสาร จำนวน 32 ชื่อเรื่อง/เดือน สื่ออิเล็กทรอนิกส์</p>

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>เครื่องรับโทรทัศน์ จำนวน 3 เครื่อง เครื่องเล่นซีดี จำนวน 1 เครื่อง</p>	<p>จำนวน 3,758 ชื่อเรื่อง จัดเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการอินเทอร์เน็ตและจัดการเรียนการสอน จำนวน 15 เครื่อง</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี</p> <p>หนังสือพิมพ์ จำนวน 31,208 เล่ม หนังสือพิมพ์ จำนวน 7 ชื่อเรื่อง/วัน วารสาร จำนวน 8 ชื่อเรื่อง/เดือน สื่อวัสดุมี จำนวน 230 ชื่อเรื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 ชุด เครื่องรับโทรทัศน์ จำนวน 1 เครื่อง เครื่องเล่นวีซีดี จำนวน 1 เครื่อง</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี</p> <p>หนังสือพิมพ์เก่าคัดออก 80% และจัดซื้อหนังสือใหม่เพิ่มรวมขณะนี้ 25,609 เล่ม จัดซื้อหนังสือพิมพ์ 8 ชื่อเรื่องต่อวัน วารสารสมาชิก 12 ชื่อเรื่องต่อเดือน และวารสารได้เปล่า 38 ชื่อเรื่อง จัดซื้อสื่อวีซีดี สารคดี ความรู้ 3,562 ชื่อเรื่อง การซื้อหนังสือใหม่ตามความต้องการของสมาชิก โดยการนำหนังสือใหม่จากร้านค้ามาจำหน่ายเพื่อให้สมาชิกเลือกเข้าห้องสมุดและจัดหาคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง 30 เครื่อง พร้อมเครื่องพิมพ์ 3 เครื่อง และเพิ่มโทรทัศน์ พร้อมดีวีดี 4 ชุด</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <ul style="list-style-type: none"> ● หนังสือพิมพ์ จำนวน 32,608 เล่ม ● หนังสือพิมพ์ จำนวน 5 ชื่อเรื่อง/วัน ● วารสาร จำนวน 19 ชื่อเรื่อง/เดือน ● สื่อวัสดุ จำนวน 260 ชื่อเรื่อง ● เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 13 เครื่อง ● เครื่องรับโทรทัศน์ จำนวน 3 เครื่อง ● เครื่องเล่นซีดี จำนวน 1 เครื่อง 	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>หนังสือพิมพ์ คัดหนังสือเก่าออก 70% และจัดซื้อหนังสือใหม่เพิ่ม รวมขณะนี้ 24,600 เล่ม จัดซื้อหนังสือพิมพ์ 7 ชื่อเรื่องต่อวัน จัดซื้อวารสาร 32 ชื่อเรื่องต่อเดือน จัดซื้อวีซีดี บันเทิง สารคดี ความรู้ 1,190 เรื่อง ซื้อหนังสือใหม่ตามความต้องการของสมาชิก จัดซื้อหนังสือขายดี 10 ปก 3 สำเนาต่อเดือน และจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ บริการอินเทอร์เน็ต ในการบริการและการเรียนการสอน 25 เครื่อง</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ๋ จังหวัดภูเก็ท</p> <ul style="list-style-type: none"> ● หนังสือพิมพ์ จำนวน 13,213 เล่ม ● หนังสือพิมพ์ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง/วัน ● วารสาร จำนวน 19 ชื่อเรื่อง/เดือน 	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ๋ จังหวัดภูเก็ท</p> <p>จัดซื้อหนังสือใหม่ ทุกประเภท ภายในวงเงิน 300,000 บาท แยกเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> ● หนังสือพิมพ์/หนังสือ 17,988 เล่ม ● หนังสือพิมพ์ 6 ฉบับต่อวัน

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<ul style="list-style-type: none"> หนังสือพิมพ์ จำนวน 1 ฉบับ/วัน สื่อ ซีดี วีซีดี อื่น ๆ จำนวน 1,573 แผ่น 	<ul style="list-style-type: none"> หนังสือพิมพ์ 1 ฉบับต่อวัน หนังสือวารสาร 19 ชื่อเรื่อง/เดือน สื่อ ซีดี วีซีดี อื่น ๆ 1,873 แผ่น
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> สื่อสิ่งพิมพ์/หนังสือ จำนวน 8,592 เล่ม หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 7 ชื่อเรื่อง/วัน หนังสือวารสาร จำนวน 10 ชื่อเรื่อง/เดือน สื่อวีดีโอ จำนวน 230 เรื่อง สื่อซีดีรวม จำนวน 105 เรื่อง สื่อวีซีดี จำนวน 240 เรื่อง เครื่องรับโทรทัศน์ จำนวน 1 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์สนับสนุนการปฏิบัติงาน 1 ชุด เครื่องคอมพิวเตอร์เล่นอินเทอร์เน็ต 1 ชุด เครื่องเล่นวีซีดี/ดีวีดี 1 เครื่อง 	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> สื่อสิ่งพิมพ์/หนังสือ จำนวน 9,180 เล่ม หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 7 ชื่อเรื่อง/วัน หนังสือวารสาร จำนวน 10 ชื่อเรื่อง/เดือน สื่อวีดีโอ จำนวน 270 เรื่อง สื่อซีดี-รวม จำนวน 151 เรื่อง สื่อวีซีดี จำนวน 310 เรื่อง เครื่องรับโทรทัศน์ จำนวน 2 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์สนับสนุนปฏิบัติงาน 2 ชุด เครื่องคอมพิวเตอร์เล่นอินเทอร์เน็ต 5 ชุด เครื่องเล่นวีซีดี/ดีวีดี 1 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์การเรียน 10 ชุด
<p>4. ด้านการจัดการบริการ</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ เปิดบริการ วันจันทร์-อาทิตย์ เวลา 08.30-17.00 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ จัดหมวดหมู่หนังสือด้วยระบบคิวอี้ บริการยืม-คืนด้วยบาร์โค้ด โดยใช้โปรแกรม บริการงานห้องสมุด PLS 2</p>	<p>4. ด้านการจัดการบริการ</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ เปิดบริการ วันจันทร์-อาทิตย์ เวลา 08.30-20.00 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ จัดหนังสือเป็นกลุ่ม/หมวดเพื่อสะดวกในการค้นหา จำนวน 78 หัวเรื่อง บริการยืม-คืนด้วยบาร์โค้ด โดยใช้โปรแกรม บริการงานห้องสมุด PLS 2</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี เปิดบริการ วันจันทร์-อาทิตย์ เวลา 08.30-16.30 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ บริการยืม-คืนด้วยการเขียนยืม-คืน ลงสมุด</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี เปิดบริการ วันจันทร์-อาทิตย์ เวลา 07.30-20.00 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ บริการหนังสือเป็นหมวดหมู่ตามสัญลักษณ์ บริการยืม-คืนด้วยบาร์โค้ด</p>

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>เปิดบริการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.00-20.00น. เปิดบริการ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ จัดหมวดหมู่หนังสือด้วยระบบดิวอี้ บริการยืม-คืนด้วยบาร์โค้ด และบัตรยืม</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>เปิดบริการ 365 วัน เวลา 07.00-20.00 น. บริการหนังสือเป็นหมวดหนังสือ 40 หัว เรื่อง (ลงทะเบียนระบบดิวอี้) บริการยืมคืน ด้วยบาร์โค้ด (ไม่ใช่บัตรยืม)</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ต</p> <p>เปิดบริการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.00-18.00 น. เปิดบริการ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 09.00-16.00 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ บริการยืม-คืนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ สืบค้นหนังสือด้วยระบบคอมพิวเตอร์ บริการอินเทอร์เน็ต</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ต</p> <p>เปิดบริการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.00-18.00 น. เปิดบริการ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 09.00-16.00 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ บริการยืม-คืนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ สืบค้นหนังสือด้วยระบบคอมพิวเตอร์ บริการ Internet 6 เครื่อง/ระบบ Hi-speed ของ Cat โดยใช้ระบบ Lan</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <p>เปิดบริการ วันจันทร์-อาทิตย์ เวลา 08.00-19.00 น. ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ บริการยืม-คืนด้วยการเขียนยืม-คืน ลงสมุด</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <p>เปิดบริการ วันจันทร์-อาทิตย์ เวลา 08.00-20.00 น. บริการคืน 24 ชั่วโมง ปิดบริการวันนักขัตฤกษ์ จัดหมวดหมู่หนังสือด้วยระบบดิวอี้ บริการยืม-คืนด้วยบาร์โค้ด บริการยืม-คืนด้วยบัตรสมาชิก</p>
<p>5. ด้านการได้รับความร่วมมือจากเครือข่าย</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายการเรียนรู้ จากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอเมือง โรงเรียน สาธารณสุข โรงพยาบาล ร้านค้าต่าง ๆ ธนาคาร แรงงานจังหวัด</p>	<p>5. ด้านการได้รับความร่วมมือจากเครือข่าย</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในองค์กร ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 24 แห่ง ประสานความร่วมมือกับเครือข่าย ภายนอกองค์กรกับโรงเรียน มหาวิทยาลัย ทั้งภาครัฐ</p>

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสวนสัตว์เชียงใหม่	และเอกชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การ บริการส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ผู้นำชุมชน และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายการเรียนรู้กับ โรงเรียน ร้านค้า และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี ได้รับความร่วมมือจากข้าราชการ ผู้จ้างเหมา ปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชนอำเภอทุกอำเภอ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ศนจ.อุดรธานี ในการรับผิดชอบ มุมต่าง ๆ ภายในห้องสมุด 13 มุม และการประสาน ความร่วมมือจากเครือข่ายในองค์กรโดยร่วมภายนอก องค์กรกับโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรธานี องค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงพยาบาล สาธารณสุข ชมรมผู้อาวุโส กศน. ผู้นำชุมชน ร้านค้า และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายการเรียนรู้กับ โรงเรียนต่าง ๆ สาธารณสุข โรงพยาบาล ร้านค้า ต่าง ๆ ธนาคาร แรงงานจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี การประสานความร่วมมือกับเครือข่ายใน องค์กรโดยร่วมกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอ 25 แห่ง ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี และการประสานความร่วมมือกับ เครือข่ายภายนอกองค์กรกับโรงเรียนทั้งภาครัฐและ เอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี สำนักงานอัยการ แรงงานจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี องค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล สำนักงานจังหวัด อุบลราชธานี โรงพยาบาล สาธารณสุข ชมรมผู้สูงอายุ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ร้านค้า สมาคม ธนาคารและกลุ่มอาชีพ ต่าง ๆ</p>

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โรงพยาบาลป่าตอง ● โรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่ตำบลป่าตอง ● เทศบาลเมืองป่าตอง ● สถานประกอบการ เป็นต้น 	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โรงพยาบาลป่าตอง ● โรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่ตำบลป่าตอง ● เทศบาลเมืองป่าตอง ● สถานประกอบการ เป็นต้น ● สโมสรโรตารีป่าตอง <p>โดยได้รับความร่วมมือด้วยดีตลอดมา</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <p>ได้รับความร่วมมือโรงเรียน หน่วยงานสำนัก กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลราชบุรี สำนักงาน แรงงานจังหวัด เทศบาลเมืองราชบุรี</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี</p> <p>ได้รับการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายใน องค์กรต่าง ๆ โดยประสานความร่วมมือกับศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี ศูนย์บริการการ ศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง หน่วยศึกษานิเทศก์สำนัก บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนและเครือข่ายนอก องค์กร ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 2 เขต มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง สำนักงานแรงงานจังหวัด อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรี การรถไฟแห่งประเทศไทย เทศบาลเมืองราชบุรีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โรงพยาบาลราชบุรี สาธารณสุข จังหวัดราชบุรีองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ร้านค้า สมาคม ธนาคารต่าง ๆ และองค์กร เอกชนอื่น ๆ อีกหลายหน่วย</p>
<p>6. จำนวนผู้ใช้บริการ</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 400 คน</p>	<p>6. จำนวนผู้ใช้บริการ</p> <p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 700 คน</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 200 คน</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 1,200 คน</p>

สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) ก่อนดำเนินโครงการ	สภาพ (ตามข้อ 1.1-1.6) หลังดำเนินโครงการ
<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 250 คน</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 450 คน</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดอุฎกเก็ด จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 100 คน</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดอุฎกเก็ด จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 175 คน</p>
<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 120 คน</p>	<p>★ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวนผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อวัน มีจำนวน 180 คน</p>

แผนภาพที่ 1 ภาพแสดงห้องสมุด ก่อนและหลังดำเนินโครงการ

1. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายในห้องสมุด

สภาพภายในห้องสมุด

2. ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี”อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

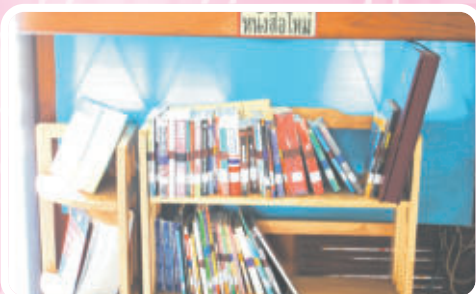

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายในห้องสมุด

สภาพภายในห้องสมุด

3. ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” ตำบลป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

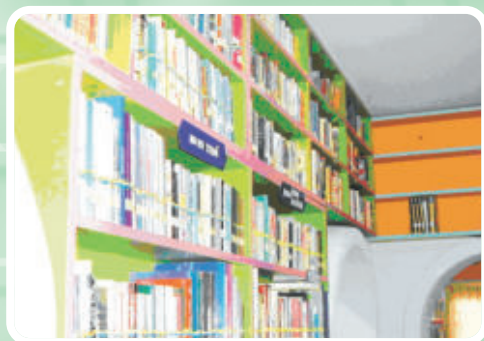
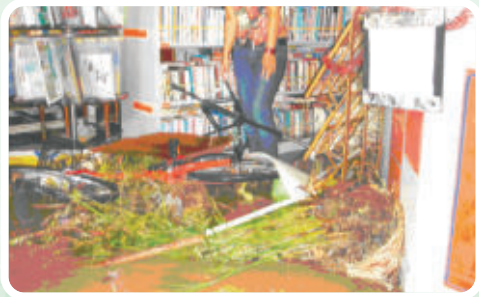

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายในห้องสมุด

สภาพภายในห้องสมุด

4. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพภายในห้องสมุด

สภาพภายในห้องสมุด

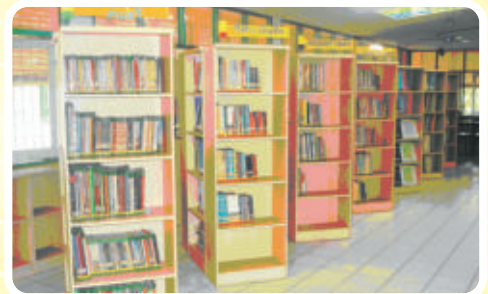

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายในห้องสมุด

สภาพภายในห้องสมุด

5. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายนอกบริเวณห้องสมุด

สภาพห้องสมุดก่อนดำเนินโครงการ

สภาพห้องสมุดหลังดำเนินโครงการ

สภาพภายในห้องสมุด

สภาพภายในห้องสมุด

2. การบรรลุวัตถุประสงค์หรือประสิทธิผลของโครงการ พบว่า โครงการมีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยสามารถพิจารณาได้จากตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงการเป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดสำคัญ (KPIs) ของห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

2.1 ความดึงดูดความสนใจของบริเวณอาคารสถานที่ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่อง 5 แห่ง มีที่ตั้งใกล้ชุมชน สามารถเดินทางไป-มาได้สะดวก ปลอดภัย มีการจัดตกแต่งบริเวณภายนอกอาคาร ให้สวยงามร่มรื่น บรรยากาศดี โดยการจัดสวนหย่อมปลูกหญ้า จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือ เตรียมสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมและจัดมุมกาแฟ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ สำหรับดึงดูดใจผู้มาใช้บริการหรือผ่านไปมาบริเวณห้องสมุด

2.2 ความหลากหลายของการให้บริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง ได้ให้บริการที่หลากหลายทั้งความรู้และความบันเทิง เช่น ห้องพระพุทธรักษา ห้องงานวิจัย ห้องสำหรับประชุมกลุ่มย่อย มุมมสธ. มุมกศน. มุมนวนิยาย มุมวารสาร ล่วงเวลา หนังสือหมวดทั่วไป และหนังสืออ้างอิง มีมุมอินเทอร์เน็ต มีมุมดูหนังฟังเพลง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยดำเนินงานตั้งแต่มกราคม-สิงหาคม 2548 ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 3 ด้าน คือ อาชีพ ทักษะชีวิต และพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการจัดนิทรรศการในวันสำคัญต่าง ๆ โดยมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจำนวนมาก และมีเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จำนวนมาก

2.3 ความหลากหลายของสื่อการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง ได้มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้และบริการได้อย่างหลากหลายประเภท อาทิเช่น KPIs มีสื่อต่าง ๆ ในห้องสมุดที่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และมีสื่อการเรียนรู้หลายประเภท เช่น

➢ **สื่อสิ่งพิมพ์** เช่น หนังสือพิมพ์ภาษาไทยและอังกฤษ วารสารภาษาไทยและอังกฤษ หนังสือวิชาการ นิตยสาร หนังสืออ้างอิง หนังสือเกี่ยวกับกฎหมาย การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ นวนิยาย หนังสือนอกเวลา คอมพิวเตอร์ ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

➢ **สื่อโสตทัศนูปกรณ์** เช่น วีดีโอ วีดีทัศน์ วีซีดี/ดีวีดี โทรทัศน์ วิทยุ เทป ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง แผ่นดิสก์ และคอมพิวเตอร์

➢ **สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์** เช่น อินเทอร์เน็ต ข้อมูลแผ่นดิสก์/ซีดี ข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ

➤ **สื่อทดลอง** เช่น สื่อทดลองทางวิทยาศาสตร์ สื่อเครื่องเล่นเกมส์ สื่อประกอบการเรียนการสอน สื่อทดลองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน

➤ **สื่อสาธิต** เช่น สื่อสาธิตประเภทภาพ แผนภูมิ ป้ายนิเทศ หุ่นจำลอง สื่อสาธิตประเภทโสตทัศนูปกรณ์ และคอมพิวเตอร์

2.4 ความเป็นปัจจุบันของข่าวสารข้อมูลจากสื่อการเรียนรู้ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง สามารถรับซื้อสื่อรายวันจำพวกหนังสือพิมพ์ วารสารรายปักษ์ และรายปี หนังสือล่วงเวลา รวมทั้งมีการปรับปรุงและซื้อสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ได้เป็นประจำทุกเดือน เนื่องจากมีงบประมาณเพียงพอ จึงทำให้ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่งมีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์

2.5 ความหลากหลายของรูปแบบการจัดบริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง ได้มีการตกแต่งห้องสมุดให้สวยงามอยู่เสมอ มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่มุมบริการต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ

2.6 ความหลากหลายของผู้ใช้บริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่งมีผู้มาใช้บริการหลากหลายและเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่งที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 574 คน พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 21-30 ปี (ร้อยละ 37.63) รองลงมาคืออายุอยู่ในช่วง 11-20 ปี (ร้อยละ 21.43) และ 31-40 ปี (ร้อยละ 18.82) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 33.80) รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 19.34) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 15.68) และระดับอนุปริญญา (ร้อยละ 14.11) ตามลำดับ และด้านอาชีพผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 32.58) รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 19.69) พนักงานบริษัท (ร้อยละ 13.24) และธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (ร้อยละ 12.72) ตามลำดับ

2.7 ความต่อเนื่อง/ความสม่ำเสมอในการใช้บริการของผู้ใช้บริการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนาร่องทั้ง 5 แห่ง มีผู้มาใช้บริการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่งที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 574 คน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการ มาใช้บริการ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ (ร้อยละ 52.96) รองลงมาคือใช้บริการ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ (ร้อยละ 32.40) และ 5 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ (ร้อยละ 14.64) ตามลำดับ และพบว่า การใช้เวลาในห้องสมุดโดยเฉลี่ยต่อวันของผู้ใช้บริการ ส่วนใหญ่ใช้เวลา

30-60 นาที (ร้อยละ 37.63) รองลงมา คือ ใช้เวลามากกว่า 120 นาที (ร้อยละ 17.95) และ 61-90 นาที (ร้อยละ 14.64) ตามลำดับ

จากผลการดำเนินการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตของห้องสมุดประชาชนนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง สามารถได้ต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต 5 รูปแบบ ดังที่แสดงเป็นแผนภาพใน ภาคผนวก ก

ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ

จุดเด่นของห้องสมุดประชาชนทุกแห่งที่กลุ่มตัวอย่าง (n= 574) ผู้ใช้บริการประทับใจเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การบริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด (n=196) บริเวณภายนอกและภายในโปร่งสบายและสะอาด (n=106) มีบริการอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ (n=80) การจัดมุมบริการต่าง ๆ เป็นสัดส่วน (n=75) บรรยากาศร่มรื่น เย็นสบาย (n=74) ความสวยงามบริเวณภายนอกและภายในห้องสมุด (n=52) การคมนาคมสะดวก (n=32) มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ กิจกรรมการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต นวดแผนไทย การเรียนรู้อาชีพระยะสั้น และภาษาอังกฤษ เป็นต้น (n=32) และความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาหนังสือ สื่อต่าง ๆ (n=31) ตามลำดับ

สภาพปัญหาโดยรวม

ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้มีชีวิต มีสภาพปัญหาสรุปได้ดังนี้

1. การประสานเชิงนโยบายกับหน่วยงานภาคีมีค่อนข้างน้อย ทำให้ภาคีที่เข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวนไม่มาก และไม่หลากหลาย
2. บุคลากรที่รับผิดชอบงานห้องสมุดโดยตรง มีภาระงานมาก แต่จำนวนบุคลากรมีน้อยแม้จะมีคณะกรรมการแต่ละกิจกรรมเข้ามาหนุนเสริม แต่ก็ไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
3. การสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนยังไม่มากพอ โดยเฉพาะการสร้างควมเข้าใจอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและต่อเนื่อง แต่ก็เป็นไปในช่วงการจัดกิจกรรม
4. กระบวนการสร้างเสริมการเรียนรู้ร่วมกันมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะขาดการสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ ซึ่งจะมีส่วนสนับสนุนให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาและประสบการณ์ในการทำงานอย่างเป็นระบบ

5. ผู้ร่วมปฏิบัติงานขาดเวทีแลกลเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (ขาดเวทีถอดบทเรียน)

6. การติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการมีจำนวนมากและเพียงพอ แต่บางคนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ และบางคนไม่ได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตน

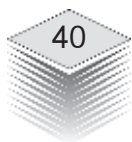
บทอภิปราย

1. ด้านสภาวะแวดล้อม

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวคือ เพื่อพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต เพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตให้กับห้องสมุดประชาชนการศึกษาออกโรงเรียนทุกประเภท ทุกแห่งทั่วประเทศ พบว่า สอดคล้องกับนโยบายของรัฐด้านการศึกษา ข้อ (8) ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางยึดหลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุดศูนย์กลางการเรียนรู้ชุมชนอย่างทั่วถึงเช่นเดียวกับนโยบายของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เห็นควรให้มีการปรับปรุงห้องสมุดประชาชนให้เป็นแหล่งความรู้ มีการใช้สื่อที่ทันสมัยโดยจะต้องทำให้เป็นทั้ง e-Library หรือห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ และทำให้มีชีวิตชีวา หรือ Living Library สอดคล้องกับนโยบายของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนที่ต้องการจัดและพัฒนาศึกษาตามอัธยาศัย และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 มาตรา 25 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สโมสร อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โครงการจึงมีความเป็นไปได้และมีความเหมาะสมที่จะดำเนินการ

2. ด้านปัจจัยป้อน

ด้านความพร้อมบุคลากรและการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดประชาชน
ทุกแห่ง พบว่า มีบุคลากรจำนวน 2 – 6 คน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ จึงควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้บริการ และปริมาณงานที่มีอยู่ในแต่ละสภาพพื้นที่การให้บริการ แต่โดยทั้งนี้บุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้มี

ทักษะและประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุดและได้รับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานและได้รับการพัฒนาบุคลากรและการรับสนับสนุนโครงการจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ปฏิบัติงานได้ดีทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการรับบริการ สอดคล้องกับ แนวคิดของ นฤมล พงษ์ไพบูลย์ (2536 : 17 -18) ที่กล่าวว่า บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นตัวจักรสำคัญที่สุดของการดำเนินงานห้องสมุด เพราะเป็นผู้จัดหาหนังสือ วัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ นำออกมาให้บริการและจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้ใช้บริการสนใจมาใช้บริการ เช่นเดียวกับ กิติเกษม ใจชื่น (2536 : 114 – 127) กล่าวว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้บริการได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกสบายในการรับบริการจนกระบวนการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ใช้บริการย่อมเกิดความพึงพอใจ และจะเป็นการประชาสัมพันธ์จูงใจให้มีผู้มาใช้ห้องสมุดมากขึ้น

ด้านงบประมาณ พบว่า มีความพอเพียง เนื่องจากห้องสมุดประชาชนทุกแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต จำนวน 1,000,000 บาท นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ยังได้รับงบประมาณเพิ่มเติมจากผลกระทบภัยสึนามิ เพื่อสร้างและตกแต่งอาคารใหม่ จำนวน 6,132,741 บาท ซึ่งพอเพียงในการดำเนินงาน

ด้านสื่อการเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งมีสื่อการเรียนรู้ และวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพอเพียง ทั้งนี้เนื่องจากห้องสมุดทุกแห่งได้ดำเนินการคัดเลือกสื่อเก่าล้าสมัยออก และจัดหาสื่อที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ในชุมชนนั้น โดยการสำรวจความต้องการสื่อจากผู้ใช้บริการ และจัดหาสื่อตามความต้องการของผู้ใช้บริการ พร้อมทั้งมีการปรับปรุงสื่อทุกเดือน เพื่อรักษาสื่อให้มีความคงทนสวยงามและเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใช้บริการอยากใช้บริการ

ความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมที่ดำเนินโครงการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนนำร่องทั้ง 5 แห่ง มีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจาก ห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่ง ได้สำรวจความต้องการของการจัดกิจกรรมกับผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนรวมทั้งได้สำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดเป็นประจำทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ

ด้านอาคาร สถานที่ พบว่า มีการจัดแต่งสวนหย่อม สะอาดร่มรื่น สามารถเดินทางไป-มาสะดวก ปลอดภัย และมีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม จากสภาพอาคารที่คับแคบได้มีการปรับปรุงภายนอกอาคารให้สามารถจัดกิจกรรมได้ปรับภูมิทัศน์ อาคารห้องสมุดให้มีความสวยงาม ปรับปรุงมุมทั้งภายนอกและภายในอาคาร เป็นไปตามเป้าหมายกิจกรรมหลักของโครงการสอดคล้องกับ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ (2525: 1) ที่กล่าวว่า ในการดำเนินงาน

ห้องสมุดทุกประเภทนั้น องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี คือ อาคารสถานที่ วัสดุ เพื่อการศึกษาค้นคว้า และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีจำนวนเพียงพอ เพื่อทำหน้าที่ให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของวัตถุประสงค์ของห้องสมุด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของสมชาย มะลิลา (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า องค์ประกอบของห้องสมุดที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือ คือ ความร่มรื่น สวยงาม นำเข้าไปใช้บริการ ความหลากหลายของหนังสือ มีบริการโสตทัศนอุปกรณ์ บริการแนะแนว การศึกษาอาชีพ จัดนิทรรศการ ความพอเพียงของโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งอ่านของผู้ใช้บริการ

3. ด้านกระบวนการ

จากผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ พบว่า ห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง ได้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ตามความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยผู้ให้บริการเสนอความคิดเห็นในความต้องการสื่อ หนังสือ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรห้องสมุดได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 15(3) การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพความพร้อม และโอกาส จากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ผู้ให้บริการมีความสนใจ กระตุ้นให้ผู้ใช้บริการสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการของตนเอง ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งได้มีการจัดมุมต่าง ๆ ภายในห้องสมุดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย จัดเพิ่มมุมกาแฟ และมุมอินเทอร์เน็ตตามความต้องการของผู้ใช้บริการ มีการตกแต่งสภาพภายนอกโดยจัดสวนหย่อม ที่นั่งอ่านหนังสือภายนอกห้องสมุด เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเพื่อแก้ปัญหาความคับแคบของอาคารภายใน สามารถจัดทำกิจกรรมได้กว้างขวางขึ้น มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับการจัดบริการห้องสมุดของ เรณู เปียชื่อ (2538: 113-124) ที่กล่าวว่า การจัดสถานที่ภายนอกให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่น่าสนใจแก่ประชาชน และจัดเป็นสถานที่อ่านหนังสือนอกเวลาได้ และการจัดบริเวณภายในห้องสมุดนับเป็นจุดสำคัญที่จะเชิญชวนผู้ใช้บริการห้องสมุดได้มากขึ้น สอดคล้องกับบริการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการจัดห้องสมุดประชาชนในทศวรรษหน้าตามทัศนคติของบุคลากรห้องสมุด พุทธศักราช 2542-2552 : ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง พบว่า อาคารสถานที่ ของห้องสมุดประชาชนควรมีลักษณะเป็นเอกเทศ สภาพภายในและภายนอกห้องสมุดประชาชนมีบรรยากาศที่ดี มีการจัดมุมต่าง ๆ เป็นลักษณะเฉพาะ เพื่อความสะดวก มีป้ายชื่อห้องสมุดติดชัดเจน และควรมีบริการเชิงรุกในด้านต่าง ๆ และจัดกิจกรรมทุกประเภทที่ใช้สื่อสารสนเทศเป็นหลัก และพบว่าห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง

ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้หลากหลายมากขึ้นในระดับหนึ่ง อาทิ เช่น ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สำนักงานเทศบาล โรงพยาบาล โรงแรม สถานประกอบการ ร้านอาหาร ชมรม/สมาคมต่าง ๆ ห้างสรรพสินค้า องค์กรบริหาร ส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มแม่บ้าน พัฒนาชุมชน โรงเรียนต่าง ๆ สำนักงาน การท่องเที่ยว สำนักงานแรงงานจังหวัด สำนักงานไฟฟ้า ไปรษณีย์ ร้านค้า สำนักงานอัยการ และประชาชนทั่วไป รวมทั้งสมาชิกห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการ ห้องสมุดและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กล่าวว่า ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุด และใช้ ห้องสมุดเป็นสถานที่พบปะ ประชุมของกลุ่มต่าง ๆ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 29 ที่กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการและสถานบันทางสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวน การเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาชุมชน และห้องสมุด ประชาชนทุกแห่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีความหลากหลายทั้งการส่งเสริม กิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการจัดกิจกรรมพัฒนา อาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538: 7) และวัตถุประสงค์ ของห้องสมุดประชาชน ตามระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2535 ได้แก่ เป็นศูนย์ข้อมูลและข่าวสารชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน เป็นศูนย์การสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน และเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน ได้แก่ การจัดห้องสมุดประชาชนให้เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยห้องสมุด ดำเนินการเองทั้งภายในห้องสมุด ภายนอกห้องสมุด และห้องสมุดเคลื่อนที่หรือส่งเสริม ประสานงานให้หน่วยงานชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกมาจัดดำเนินการกิจกรรมสำคัญที่ควร จัดขึ้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การแนะแนวการศึกษาและการพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยในรูปแบบนิทรรศการ กิจกรรมวันสำคัญ การอภิปราย การบรรยาย การถ่ายทอดความรู้จากภูมิปัญญา การฉายวีดิทัศน์และสื่ออื่น ๆ

4. ด้านผลผลิต

จากผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า ได้ต้นแบบห้องสมุดประชาชน ที่มีชีวิต 5 รูปแบบ ดังจะเห็นได้จาก ห้องสมุดประชาชนนำร่องทั้ง 5 แห่ง มีความน่าสนใจใน

การใช้บริการของบริเวณอาคาร มีความหลากหลายของการให้บริการ มีความหลากหลายของสื่อการเรียนรู้ มีความทันสมัยของสื่อการเรียนรู้ มีความหลากหลายของรูปแบบการบริหาร มีความหลากหลายของผู้ใช้บริการ และมีความต่อเนื่อง/ความสม่ำเสมอในการใช้บริการของผู้ใช้บริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ดร.สิริกิร มณีรินทร์ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานกรรมการคณะกรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ กล่าวไว้ว่า “ห้องสมุดมีชีวิต คือ ห้องสมุดตามความหมายสากล คือ สถานที่ของการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด จะมีสื่อเพื่อการเรียนรู้ทุกประเภททั้งที่มีมาในอดีตและปัจจุบันอย่างน่าจะเรียกว่าครบถ้วน และมีได้มีแต่หนังสือเพียงอย่างเดียว กับทั้งยังใช้ห้องสมุดนี้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีพื้นที่อเนกประสงค์ เพื่อเป็นเวทีการแสดงออกที่ไม่จำกัดความคิด เพื่อให้เกิดทักษะ สร้างสรรค์กิจกรรมได้ตามความสนใจของแต่ละคน แต่ละกลุ่ม รวมไปถึงห้องฉายภาพยนตร์มิติใหม่ และร้านค้าของที่ระลึก” (“อุทยานการเรียนรู้”, มติชนรายวัน ฉบับวันจันทร์ที่ 24 มกราคม 2548 : 34) เช่นเดียวกับ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเผยแพร่ทางการศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ได้ให้แนวคิดในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนการศึกษาออกโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิตว่า “การที่จะให้ห้องสมุดประชาชนเป็นห้องสมุดที่มีชีวิตสิ่งสำคัญที่สุดน่าจะอยู่ที่ความมุ่งมั่นของผู้บริการ และปฏิบัติงานที่ต้องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนจากสภาพที่แห้งแล้ง จากสภาพทรุดโทรม จากสภาพที่จัดกิจกรรมแบบเดิม ๆ ให้มาเป็นห้องสมุดที่มีชีวิตชีวา เป็นห้องสมุดที่ผู้ใช้ต้องการมาใช้บริการ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดจากแรงบันดาลใจ เกิดจากความรัก และความสนุกที่จะทำให้เกิดขึ้น โดยจะต้องคิดและลงมือทำให้เกิดขึ้นทันทีในรูปแบบของตนเอง พยายามแสวงหาแนวทางและความร่วมมือจากเครือข่ายและชุมชน โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญ คือ ให้ผู้ใช้บริการได้แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนศึกษาและเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีความสุข และมีความประทับใจตลอดไป” จากผลที่ได้อาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง มีความพร้อมในด้านปัจจัย ทั้งงบประมาณ อาคารสถานที่ สื่อการเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งบุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน ห้องสมุดและได้รับการพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนโครงการจากผู้บริหารจึงทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีจึงสามารถปรับปรุงสภาพภายนอกและภายในห้องสมุดให้มีความสวยงาม น่าสนใจยิ่งขึ้น มีมุมบริการต่าง ๆ ที่เป็นสัดส่วน มีป้ายห้องสมุดที่สวยงาม มีป้ายแนะนำการใช้บริการที่เด่นสะดุดตา มีการปรับปรุงการให้บริการให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ มีสภาพบรรยากาศที่ดีมีการบริการ

เชิงรุกในด้านต่าง ๆ มากขึ้น และมีการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กิติเกษม ใจชื่น (2536: 114-127) ที่กล่าวถึงการบริการของห้องสมุดประชาชนไว้ว่า การบริการห้องสมุดประชาชนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดจะทำให้ห้องสมุดได้รับความนิยมจากผู้ใช้บริการหรือไม่ ถ้าห้องสมุดให้บริการได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกสบายในการรับบริการ จนกระบวนการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ใช้บริการย่อมเกิดความพึงพอใจ และจะเป็นการประชาสัมพันธ์จูงใจให้มีผู้มาใช้ห้องสมุดประชาชนได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถให้คำนิยามห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตได้ว่า **ห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต** หมายถึง “ห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดกิจกรรมและการบริการส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทันสมัยและน่าสนใจ รวมทั้งมีการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ ภายนอกและภายในผู้ให้บริการและจัดวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการใช้บริการที่สร้างความดึงดูดใจให้กับผู้พบเห็นเพื่อเกิดความสนใจหรือแรงจูงใจที่จะใช้บริการอย่างต่อเนื่อง”

ข้อเสนอแนะ:

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ

1. ควรมีการชี้แจงรายละเอียดโครงการให้แก่หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับได้รับทราบและเข้าใจตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และมีการรายงานสรุปรายงานผลให้ทราบเป็นระยะ ๆ
2. ควรมีการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ ก่อนเริ่มดำเนินงาน โดยเฉพาะการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน
3. ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอเหมาะสม และควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดประชาชนเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน
4. ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานการพัฒนาห้องสมุดให้มีชีวิตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเปี่ยมไปด้วยคุณภาพ
5. ควรให้โอกาสชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชนเสมือนว่าเป็นเจ้าของเอง รวมทั้งเน้นการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานภาคีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในการพัฒนาห้องสมุด

ประชาชนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

6. ควรพัฒนาห้องสมุดประชาชน ด้านสื่อเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น

7. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรม ของห้องสมุดประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนได้รับทราบข่าวสารข้อมูลความเคลื่อนไหวและเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความต้องการ และความสนใจของประชาชน

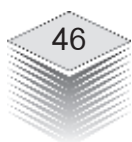
8. เพิ่มขวัญ กำลังใจ ให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการประเมินครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยและการจัดการทางการตลาด สำหรับห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง เนื่องจากลักษณะงานของห้องสมุดประชาชนเป็นงานให้บริการความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ จึงเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการดำเนินงานห้องสมุด

2. ควรมีการนิเทศ ติดตามผล การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีการรายงานผลทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานพร้อมทั้งให้แนวทางในการพัฒนาตามที่ควรจะเป็นและที่สำคัญ คือ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตื่นตัวในการพัฒนาห้องสมุด

3. ควรมีการศึกษาพัฒนาแนวโน้มของการจัดและให้บริการห้องสมุดประชาชนเสมือนในระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถให้บริการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศได้ในระบบอินเทอร์เน็ต

บรรณานุกรม

- การศึกษาออกโรงเรียน, กรม.(2538).**แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน:มิติใหม่ “ศูนย์การเรียนรู้”** กรุงเทพมหานคร:กองส่งเสริมปฏิบัติการกรมการศึกษาออกโรงเรียน.
- กิติเกษม ใจชื่น. (2536). **แนวทางการนิเทศก์ห้องสมุดประชาชน** กรมการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: บริษัทเซซสตูดิโอ แอนด์ กราฟฟิคดีไซน์ จำกัด.
- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. (2544) **แนวโน้มการจัดห้องสมุดประชาชนในทศวรรษหน้าตามทัศนคติของบุคลากรห้องสมุด** พุทธศักราช 2542-2552: ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545) **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.** กรุงเทพฯ.
- นฤมล พงษ์ไพบูลย์. (2536). **การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอภาคกลาง.** กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เรณู เปี้ยชื่อ. (2538). **การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสำเร็จในการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคเหนือ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. (2525). **การใช้บริการห้องสมุดและการเขียนรายงานการค้นคว้า.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

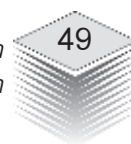

ภาคผนวก ก

รูปแบบการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตจากจังหวัดน่าน ร่อง 5 แห่ง

1. กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี
2. กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
3. กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี
4. กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชน”เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะตุ้ จังหวัดภูเก็ต
5. กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

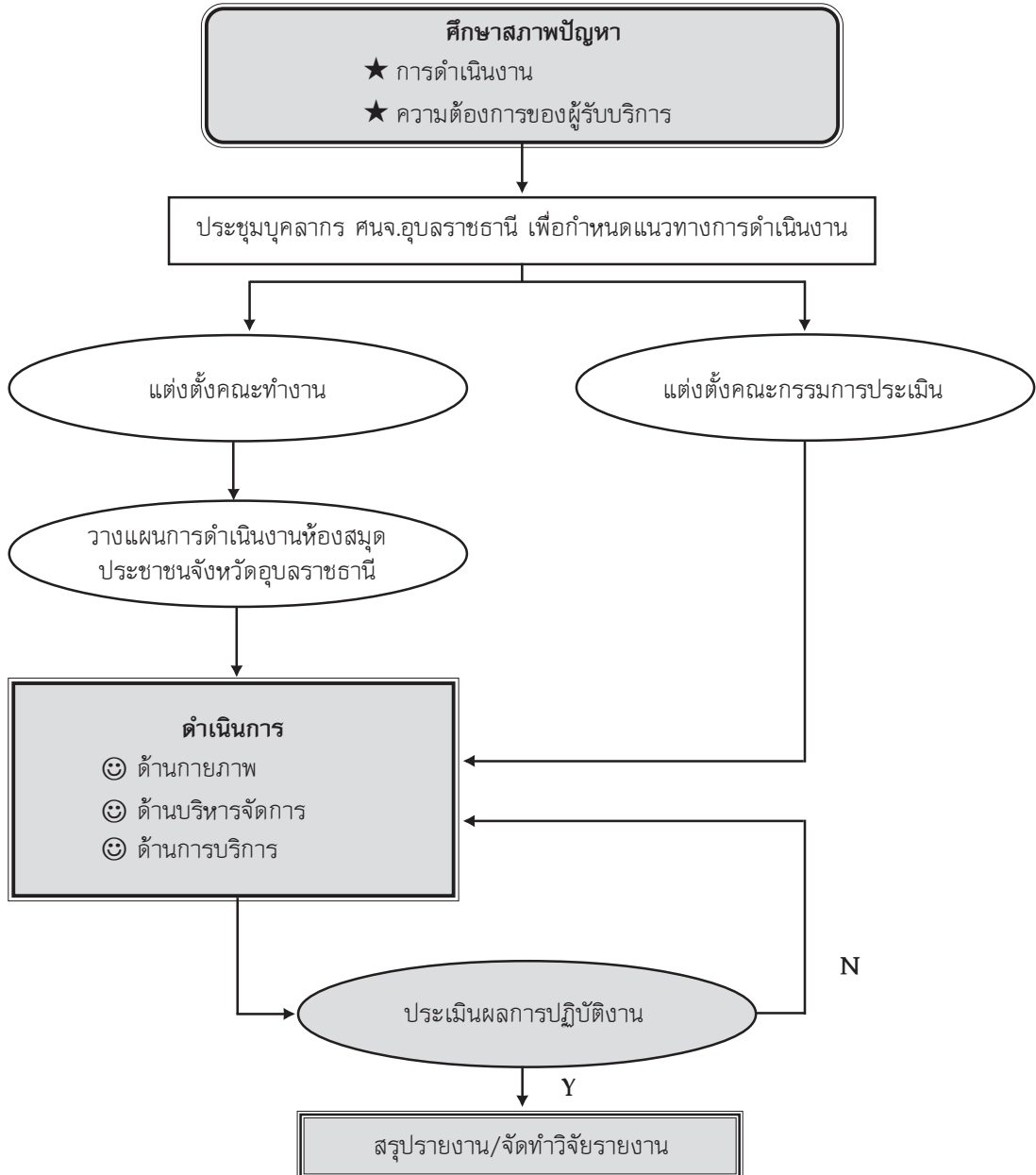

รูปแบบการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี

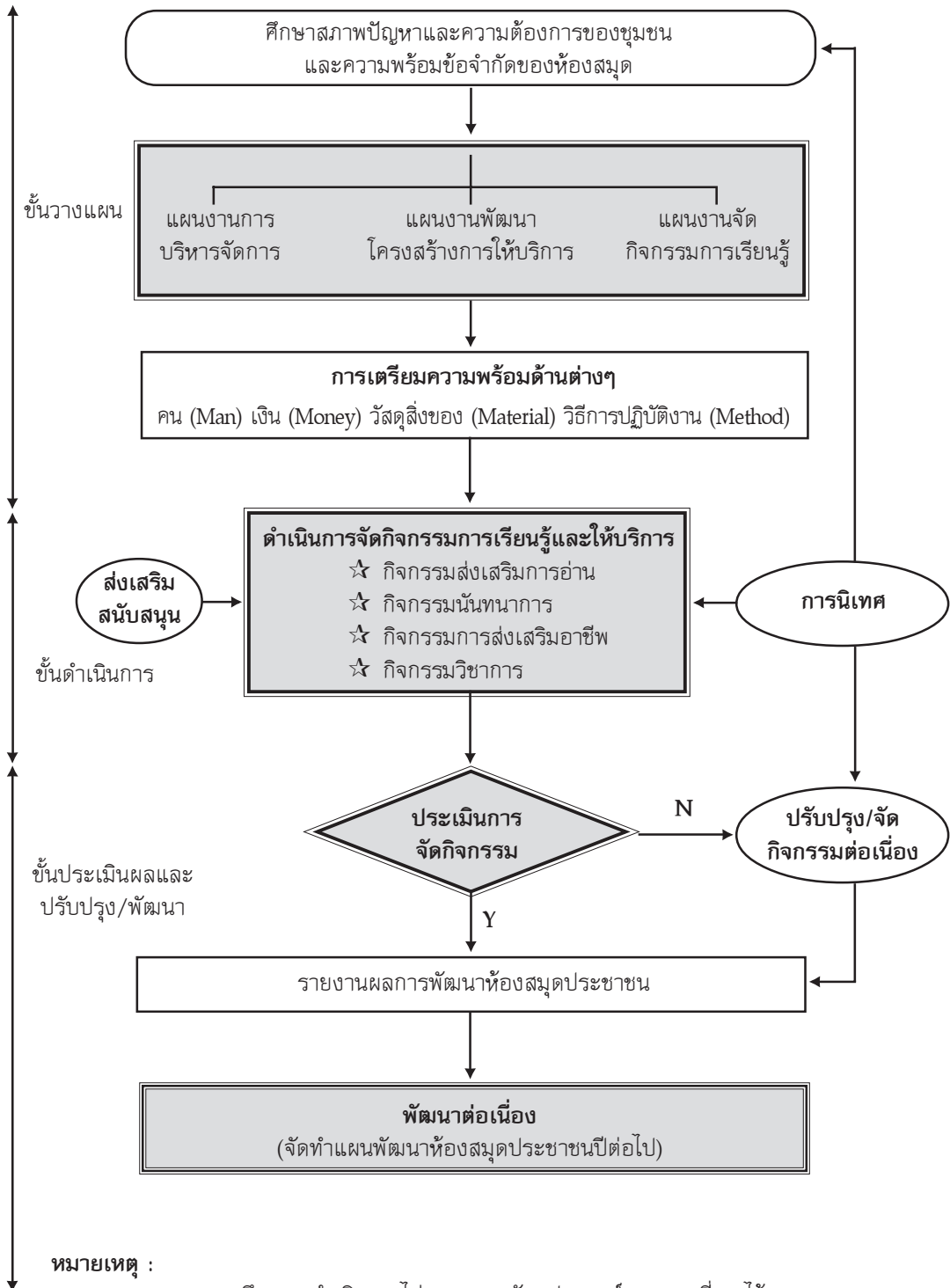

หมายเหตุ :

N = หมายถึง การดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้

Y = หมายถึง การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้

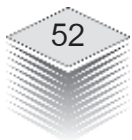
กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

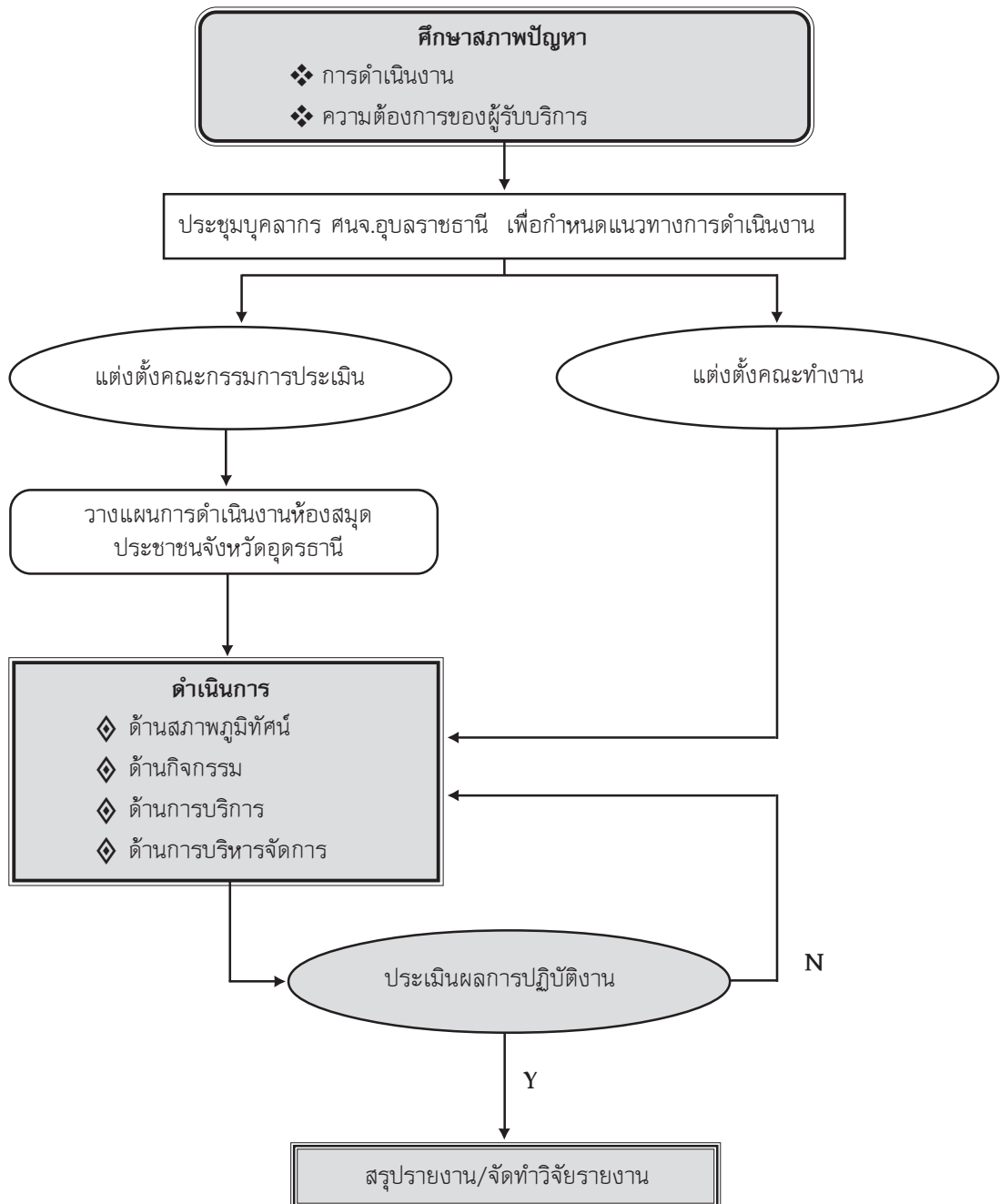
หมายเหตุ :

N = หมายถึง การดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้

Y = หมายถึง การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้

กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชน จังหวัดอุดรธานี

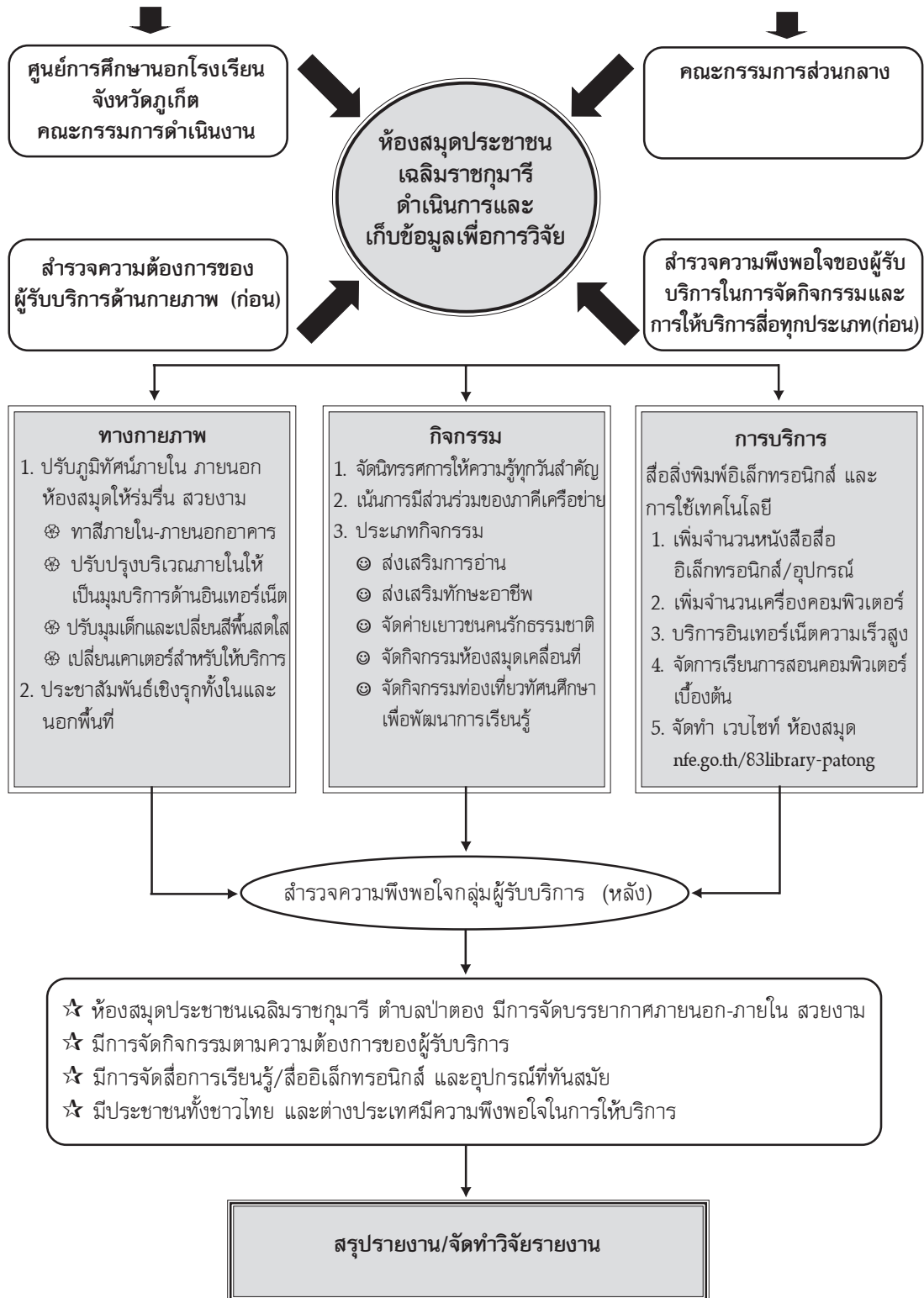

หมายเหตุ :

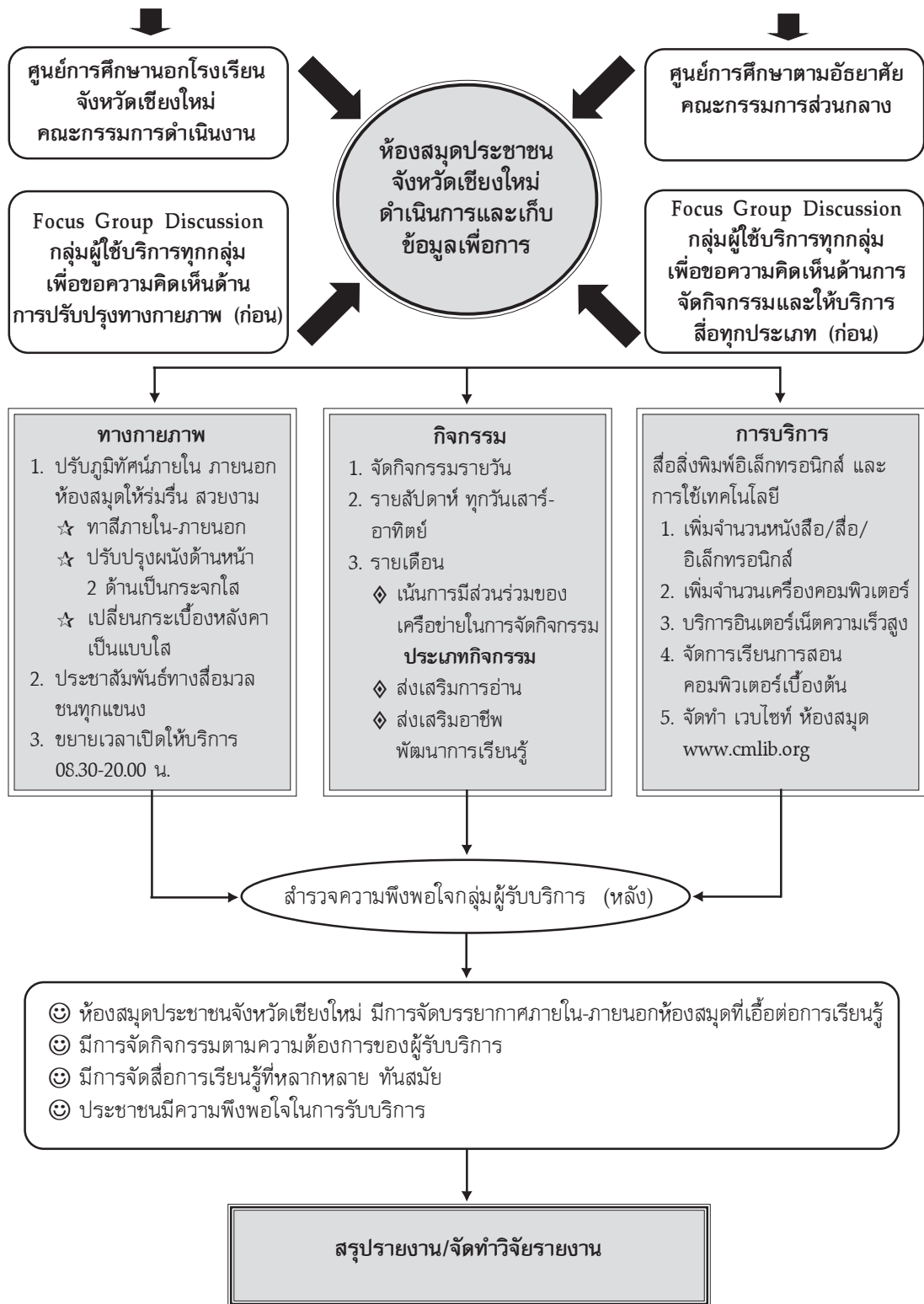
N = หมายถึง การดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้

Y = หมายถึง การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้

กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

กรณีศึกษา : ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี

ภาพกิจกรรม ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรม ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี

ภาพกิจกรรม ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี" อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต

ภาพกิจกรรม ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ค

โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

โครงการพัฒนาด้านแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

หลักการและเหตุผล

เจตนารมณ์การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 กล่าวถึงความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาหมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 2) การศึกษาตลอดชีวิตจึงเป็นการศึกษาที่จำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ทุกคน ซึ่งเกือบทุกประเทศทั่วโลกต่างก็เห็นพ้องกัน จึงได้นำแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตมาเป็นแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาของประเทศกิจกรรมการศึกษาทุกรูปแบบต่างมุ่งไปสู่การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตให้กับประชากรของประเทศของตนอย่างทั่วถึง ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่น่าแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตมาเป็นหลักยึดในการจัดการศึกษาของชาติดังที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 8(1) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และ (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,ม.ป.ป.: 6) โดยมีรูปแบบการจัดการศึกษา 3 รูปแบบประกอบกัน คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาตามอัธยาศัยนับว่าเป็นการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคคลมากที่สุด เป็นการศึกษาที่ให้บุคคลได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ ซึ่งในจำนวนนี้ “ห้องสมุดประชาชน” คือแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบของการศึกษาตามอัธยาศัย ประเภทหนึ่ง เป็นแหล่งความรู้และข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของสังคมที่ทุกคนมีสิทธิเข้าศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลาตลอดจนส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน และประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้า รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างนิสัยให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2533 : 11) ในการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2538 กรมการ

ศึกษานอกโรงเรียนในขณะนั้นได้กำหนดบทบาทห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ให้บริการ การเรียนรู้ตามอัธยาศัย การเรียนรู้ในระบบโรงเรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนที่รวบรวมจัดระบบและให้บริการแลกเปลี่ยน เผยแพร่ประสานข่าวสาร ข้อมูล และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน แต่ในการพัฒนา ห้องสมุดประชาชนดังกล่าว ยังมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารจัดการและบริการการเรียนรู้ การให้บริการข่าวสารข้อมูลจึงไม่หลากหลายและเป็นปัจจุบัน ระบบการบริหารจัดการขาดความสะดวกรวดเร็ว (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป.: 1-2) พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แสดงปาฐกถาเรื่อง มิติใหม่ของการปฏิรูปอุดมการณ์การศึกษาหัวใจแห่งการพัฒนาชาติ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2544 ณ จังหวัด พิษณุโลก ความตอนหนึ่งว่า “ผมเป็นห่วงห้องสมุดไทย ช่วยคิดให้ผมหน่อย ผมพร้อมจะลงทุน ห้องสมุด แต่ผมอยากให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิต” (ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย 2547) และต่อมา เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2544 ในการแสดงปาฐกถาในพิธีมอบรางวัลแก่นักเรียนทุน รัฐบาลไทยของนายกรัฐมนตรีก็ได้มีแนวคิดในทำนองเดียวกันดังความตอนหนึ่งว่า “ผมกำลัง อยากจะสร้างห้องสมุดที่มีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง มีหนังสือที่ดีทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา ผมไม่อยากจะเห็นห้องสมุดที่ตายตั้งแต่วันสร้าง” (“อุทยานการเรียนรู้”, มติชนรายวัน ฉบับวันจันทร์ที่ 24 มกราคม 2548 : 34) ดร.สิริกิติ์ มณีรินทร์ อธิการบดีช่วยว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ ในฐานะประธานกรรมการคณะกรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ กล่าวว่า “ห้องสมุดมีชีวิต คือ ห้องสมุดตามความหมายสากล คือ สถานที่ของการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด จะมีสื่อเพื่อการเรียนรู้ทุกประเภททั้งที่มีมาในอดีตและปัจจุบันอย่างน่าจะเรียกว่าครบถ้วน และมีได้มีแต่หนังสือเพียงอย่างเดียว กับทั้งยังใช้ห้องสมุดนี้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน มีพื้นที่อภิปรายประสงค์ เพื่อเป็นเวทีการแสดงออกที่ไม่จำกัดความคิด เพื่อให้เกิดทักษะ สร้างสรรค์กิจกรรมได้ตามความสนใจของแต่ละคน แต่ละกลุ่ม รวมไปถึงห้องฉายภาพยนตร์ มิติใหม่ และร้านค้าของที่ระลึก” (“อุทยานการเรียนรู้”, มติชนรายวัน ฉบับวันจันทร์ที่ 24 มกราคม 2548 : 34) เช่นเดียวกับ คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดในภาพลักษณ์ใหม่ว่า “ดิฉันอยากให้ห้องสมุดทุกแห่ง พลิก โฉมให้ผู้ที่ได้มาเห็นประหลาดใจและมีความต้องการมาใช้บริการ” (ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตาม อัธยาศัย, 2547) และ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเผยแพร่ทางการศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้แนวคิดในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนการศึกษา นอกโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิตว่า “การที่จะให้ห้องสมุดประชาชนเป็นห้องสมุดที่มีชีวิต สิ่งสำคัญที่สุดน่าจะอยู่ที่ความมุ่งมั่นของผู้บริการ และปฏิบัติงานที่ต้องการพัฒนาห้องสมุด

ประชาชนจากสภาพที่แห้งแล้ง จากสภาพทรุดโทรม จากสภาพที่จัดกิจกรรมแบบเดิม ๆ ให้มาเป็นห้องสมุดที่มีชีวิต เป็นห้องสมุดที่ผู้ใช้ต้องการมาใช้บริการ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดจากแรงบันดาลใจ เกิดจากความรัก และความสนุกที่จะทำให้เกิดขึ้น โดยจะต้องคิดและลงมือทำให้เกิดขึ้นทันทีในรูปแบบของตนเอง พยายามแสวงหาแนวทางและความร่วมมือจากเครือข่ายและชุมชน โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญ คือ ให้ผู้ใช้บริการได้แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนศึกษาและเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีความสุข และมีความประทับใจตลอดไป”มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2546 ได้ให้ความสำคัญกับแหล่งการเรียนรู้โดยกำหนดให้มีการดำเนินการ คือ 1) ให้มีการจัดระบบข้อมูลเชื่อมโยงแหล่งการเรียนรู้เพื่อขยายการให้บริการให้ครอบคลุม 2) ส่งเสริมบทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชน และ 3) ให้มีการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความกระหายใคร่รู้และสนุกที่จะเรียนรู้โดยการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการส่งเสริม ประสานงาน และการอำนวยความสะดวก (ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย, 2547 : 1) และในแผนการพัฒนาคุณภาพสังคมตามต้นร่างนโยบายรัฐบาลใหม่ภายใต้การนำของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ได้กำหนดแนวคิดไว้ว่า “ทุกคนต้องเข้าถึงสาระคุณภาพโดยสร้างสังคมเชิงวิทยาการชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มีสภาพแวดล้อมชีวิตที่ดี ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้จะเป็นจริงได้จะต้องให้ทุกคน ทุกหมู่บ้าน สามารถเข้าถึงห้องสมุดและข้อมูล..”(“ต้นร่างนโยบายรัฐบาลใหม่ : พัฒนา ศก.-สังคม สู่มิติคุณภาพ” มติชนฉบับวันพฤหัสบดีที่ 10 กุมภาพันธ์ 2548) ปัจจุบันห้องสมุดประชาชนการศึกษานอกโรงเรียนทั่วประเทศ มีจำนวน 844 แห่ง ประกอบด้วยห้องสมุดประชาชนจังหวัด 72 แห่ง ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 74 แห่ง ห้องสมุดประชาชนอำเภอ 697 แห่ง และห้องสมุดรักษามังคลาภิเษก 1 แห่ง เป็นแหล่งความรู้ที่มีบทบาทหน้าทีในการเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน เป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาเป็นเวลานาน ห้องสมุดประชาชนเหล่านี้หากได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ตามแนวคิดของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี มติคณะรัฐมนตรี ผู้บริหารระดับสูงของประเทศและนักการศึกษาบางท่านตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ห้องสมุดประชาชนการศึกษานอกโรงเรียนก็จะเป็นแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่สำคัญอย่างยิ่งอีกส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่มีบทบาทสำคัญ ที่ทำหน้าที่ทั้งทางการศึกษา คือ การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทำหน้าที่ทางวัฒนธรรม คือ เป็นแหล่งสะสมมรดกทางปัญญาของมนุษย์ เป็นศูนย์กลางของการอนุรักษ์วัฒนธรรม

ท้องถิ่น และการทำหน้าที่ทางสังคมที่มีบทบาทในการแสวงหาข่าวสารข้อมูลที่มีประโยชน์มาบริการ ประชาชน ทั้งเรื่องสุขภาพอนามัย การงานอาชีพ การเมือง การปกครอง ฯลฯ (นวลจันทร์ รัตนกร และคณะ 2534 : 22) ซึ่งเป็นการตอบสนองทิศทางการพัฒนาสังคมที่มุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งให้คนไทยทุกคนเข้าสาระคุณภาพ โดยสร้างสังคมเชิงวิชาการ ชุมชน เกิดความเข้มแข็งมีสภาพแวดล้อมชีวิตที่ดี โดยการให้ทุกคนทุกหมู่บ้านสามารถเข้าถึงห้องสมุดข่าวสารและข้อมูล ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น “โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต” จึงกำหนดขึ้นบนพื้นฐานข้อเท็จจริงต้องพัฒนาของห้องสมุดประชาชนการศึกษาออกโรงเรียน แนวคิด และเหตุผลความจำเป็นดังที่กล่าวมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตในจังหวัดภูเก็ต อุตรธานี อุบลราชธานี ราชบุรี และเชียงใหม่
2. เพื่อเผยแพร่รูปแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต เพื่อเป็นแบบอย่างการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตให้กับห้องสมุดประชาชนการศึกษาออกโรงเรียนทุกประเภท ทุกแห่งทั่วประเทศ

เป้าหมาย

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

- 1.1 ห้องสมุดประชาชน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่
  - 1.1.1 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่
  - 1.1.2 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุตรธานี
  - 1.1.3 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี
  - 1.1.4 ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
  - 1.1.5 ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต
- 1.2 ต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตชีวา จำนวน 5 แห่ง (ตามข้อ 1.1)

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 2.1 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุตรธานี จังหวัดอุบลราชธานี ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต เป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต

2.2 รูปแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตชีวา จากกรณีของห้องสมุดประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต สามารถเป็นแบบอย่างการพัฒนาห้องสมุดประชาชนการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท ทุกแห่งทั่วประเทศ เพื่อเป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตได้

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก/ผู้จัด	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมเสวนาสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับขอย้ายการดำเนินงานโครงการในภาพรวม	- เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการทดลองนำร่องห้องสมุดต้นแบบ	- คณะทำงานเฉพาะกิจและผู้ทรงคุณวุฒิหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 32 คน	- กรอบแนวทางการดำเนินงานทดลองนำร่องห้องสมุดต้นแบบ 5 จังหวัดเป้าหมาย	- สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน	1 วัน (18 ม.ค. 48)	5,000
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้บริการห้องสมุดต้นแบบนำร่องและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	- เพื่อศึกษาสภาพก่อนดำเนินการ เกี่ยวกับพฤติกรรม/นิสัยการอ่านและความต้องการใช้บริการห้องสมุดต้นแบบนำร่องและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	- คณะทำงานเฉพาะกิจที่รับผิดชอบพัฒนาห้องสมุดต้นแบบแต่ละคณะทำงานระดับพื้นที่	- ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนิสัยการอ่าน และความต้องการใช้บริการห้องสมุดต้นแบบนำร่องของประชาชน ชุมชน บริเวณที่ตั้งห้องสมุดต้นแบบ 5 แห่ง และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง (ด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม)	- ชุมชนบริเวณที่ตั้งห้องสมุดต้นแบบนำร่อง 5 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด เชียงใหม่ จังหวัดอุดรธานี อุบลราชธานี ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี อำเภอการะพุก จังหวัดภูเก็ต	1-28 ก.พ. 48	50,000

กิจกรรมหลัก/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
3. ประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพปัจจัยแวดล้อมภายนอกและภายในที่มีผลต่อการดำเนินการพัฒนาห้องสมุดต้นแบบนำร่อง	- เพื่อวางแผนการดำเนินงานพัฒนาห้องสมุดต้นแบบแต่ละแห่ง - เพื่อออกแบบ/พัฒนาต้นแบบห้องสมุดที่มีชีวิต	- คณะทำงานเฉพาะกิจรับผิดชอบพัฒนาห้องสมุดต้นแบบแต่ละแห่งและคณะทำงานระดับพื้นที่	- แผนการดำเนินงานพัฒนาห้องสมุดต้นแบบจำนวน 5 แห่ง	- ห้องสมุดต้นแบบนำร่อง 5 แห่ง	1-15 มี.ค. 48	100,000
4. ประชุมปฏิบัติการออกแบบพัฒนาต้นแบบห้องสมุดที่มีชีวิต	- เพื่อออกแบบ/พัฒนาต้นแบบห้องสมุดที่มีชีวิต	- คณะทำงานเฉพาะกิจและผู้ทรงคุณวุฒิหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- พิมพ์เขียวห้องสมุดต้นแบบ จำนวน 5 แห่ง	- สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน	16-31 มี.ค. 48	100,000
5. ดำเนินการตามแผนและพิมพ์เขียวห้องสมุดต้นแบบนำร่อง	- เพื่อปฏิบัติการพัฒนาห้องสมุดต้นแบบโดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินและปรับปรุงรูปแบบพิมพ์เขียวที่กำหนดไว้	- คณะทำงานเฉพาะกิจที่รับผิดชอบพัฒนาห้องสมุดต้นแบบแต่ละแห่งและคณะทำงานระดับพื้นที่	- ต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตซึ่งตามพิมพ์เขียวที่กำหนดไว้จำนวน 5 แห่ง	- ห้องสมุดต้นแบบนำร่อง 5 แห่ง	1 เม.ย.-30 มี.ย.48	500,000

กิจกรรมหลักกิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
6. ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ	- เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาห้องสมุดต้นแบบ	- คณะทำงานด้านการติดตามและประเมินผลคณะทำงานเฉพาะกิจที่รับผิดชอบพัฒนาห้องสมุดต้นแบบและคณะทำงานระดับพื้นที่	- สารสนเทศเกี่ยวกับ การดำเนินงานพัฒนาห้องสมุดต้นแบบแต่ละแห่งทั้งด้านปัจจัยป้อน กระบวนการผลิตผลผลิต และปัญหาอุปสรรค	- ห้องสมุดต้นแบบนาร่อง 5 แห่ง	1 เม.ย.-30 มิ.ย.48	245,000
7. ประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ	- เพื่อประเมินประสิทธิผลของโครงการ	- คณะทำงานด้านการติดตามและประเมินผลคณะทำงานเฉพาะกิจที่รับผิดชอบพัฒนาห้องสมุดต้นแบบแต่ละแห่งและคณะทำงานระดับพื้นที่	- สารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการทั้งด้านผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์	- ห้องสมุดต้นแบบนาร่อง 5 แห่ง	1 ก.ค.-5 ส.ค. 48	100,000
8. ประชุมสัมมนาถอดบทเรียน สรุปผลการดำเนินงานโครงการ และกำหนดแนวทางการเผยแพร่รูปแบบห้องสมุดต้นแบบ	- เพื่อสรุปผลการพัฒนาดันแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตชีวิต ทั้ง 5 แห่ง และแนวทางการเผยแพร่รูปแบบห้องสมุดต้นแบบ	- คณะทำงานเฉพาะกิจคณะทำงานระดับพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- รูปแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต จำนวน 5 แห่ง - สรุปผลการดำเนินงานโครงการ	- จังหวัดภูเก็ตหรือจังหวัด เชียงใหม่/อุดรธานี/อุบลราชธานี/ราชบุรี	1-5 ส.ค. 48	200,000

วงเงินงบประมาณ 6,000,000 บาท
แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	ไตรมาส 1 (ต.ค.-ธ.ค.2547)	ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.2548)	ไตรมาส 1 (เม.ย.-มิ.ย.2548)	ไตรมาส 1 (ก.ค.-ก.ย.2548)
1. ประชุมเสวนาสรางความเข้าใจเกี่ยวกับขบข่ยการดำเนินงานโครงการในภาพรวม	-	5,000	-	-
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการให้บริการห้องสมุดต้นแบบนาร่องและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	-	50,000	-	-
3. ประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่มีผลต่อการดำเนินการพัฒนาห้องสมุดต้นแบบนาร่อง	-	100,000	-	-
4. ประชุมปฏิบัติการออกแบบ/พัฒนาต้นแบบห้องสมุดฯ ที่มีชีวิตชีวา	-	100,000	-	-
5. ดำเนินการตามแผนและพิมพ์เขียวห้องสมุดต้นแบบนาร่อง	-	-	5,000,000	-
6. ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ	-	-	245,000	-
7. ประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ	-	-	100,000	-
8. ประชุมสัมมนาถอดบทเรียนสรุปผลการดำเนินงานโครงการ และกำหนดแนวทางการเผยแพร่รูปแบบห้องสมุดต้นแบบ	-	-	-	200,000
9. จัดทำรายงานการประเมินโครงการและเผยแพร่	-	-	-	200,000
รวม	-	255,000	5,345,000	400,000

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อพัฒนาต้นแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตโดยมีกลุ่มแผนงาน
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน เป็นหน่วยประสานงานกลาง

โครงการที่เกี่ยวข้อง

โครงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน

waáwř

1. ประชาชนใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบนาร่องเพิ่มมากขึ้น
2. ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน มีความสนใจค้นคว้าหาความรู้เพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. ดัชนีชี้วัดผลผลิต (Outputs)

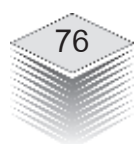
- 1.1 รูปแบบห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตชีวา จำนวน 5 รูปแบบ
- 1.2 ห้องสมุดประชาชนเป้าหมาย จำนวน 5 แห่ง เป็นห้องสมุดที่มีชีวิต

2. ดัชนีชี้วัดผลลัพธ์ (Outcomes)

2.1 จำนวนประชาชนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบนาร่อง ทั้ง 5 แห่ง มี
จำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยแห่งละไม่น้อยกว่า 50 คน ต่อวัน

2.2 อัตราร้อยละของประชาชนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบนาร่อง ทั้ง
5 แห่ง โดยเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80 ใช้เวลาในการอ่านหนังสือและใช้บริการห้องสมุด
ประชาชนต้นแบบเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยต่อคนต่อวันไม่น้อยกว่า 30 นาที

2.3 อัตราร้อยละของประชาชนผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนต้นแบบนาร่อง ทั้ง
5 แห่ง โดยเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อการบริการของห้องสมุดประชาชน
ต้นแบบนาร่องเพิ่มมากขึ้น

กรณีศึกษาและประเมินผล

1. การติดตามผลใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติงาน และสอบถามข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งในพื้นที่ดำเนินการและจากการประชุมสัมมนาตามกิจกรรมหลักของโครงการที่กำหนดไว้

2. การประเมินผลประเมินตามรูปแบบซีป (CIPP Model) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยโดยใช้ข้อมูลจากการติดตามผลตามข้อ 1 และข้อมูลจากแบบประเมิน ซึ่งจัดสร้างขึ้นตามกรอบวัตถุประสงค์ โดยใช้ดัชนีชี้วัดหลัก และเกณฑ์ตามดัชนีชี้วัดผลผลิต และดัชนีชี้วัดผลลัพธ์ในการประเมินผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์ของโครงการ

ภาคผนวก ง

เครื่องมือประเมินโครงการ

- ☞ แบบสอบถามการบริการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต
- ☞ แบบสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Discussion)
- ☞ แบบบันทึกการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

แบบสอบถามการบริการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สำหรับผู้ใช้บริการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัด/ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ตามโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดที่มีชีวิต ของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อนำผลการดำเนินงานไปขยายผลการจัดบริการห้องสมุดประชาชนของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิตทั่วประเทศต่อไป
2. ขอความร่วมมือจากท่านซึ่งเป็นผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ในการตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงให้ครบถ้วน ทุกข้อของข้อมูลที่ท่านตอบนี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิตเกิดประโยชน์ต่อผู้บริการมากยิ่งขึ้นต่อไป
3. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 4 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชน
  - ตอนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน
  - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วให้ท่านส่งกลับคืนแก่บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ท่านมาใช้บริการ

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอบถามผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- ห้องสมุดประชาชนจังหวัด.....
- ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอ..... จังหวัด.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 10 ปี 11 - 20 ปี 21 - 30 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
- ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา
- ปริญญาตรี อื่นๆ (ระบุ).....
4. อาชีพ
- นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- พนักงานบริษัท รับจ้าง/แรงงาน
- เกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
- แม่บ้าน ว่างาน
- อื่น ๆ (ระบุ).....
5. สถานภาพ
- นักเรียน/นักศึกษาในระบบโรงเรียน
- นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน
- ประชาชนทั่วไป
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชน

1. ในหนึ่งสัปดาห์ท่านมาใช้บริการห้องสมุดประชาชนโดยเฉลี่ยกี่ครั้ง
- 1 - 2 ครั้ง/สัปดาห์ 3 - 4 ครั้ง/สัปดาห์
- 5 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ อื่น ๆ (ระบุ).....

2. การใช้บริการห้องสมุดประชาชนท่านใช้บริการในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ อ่านหนังสือ	☐ ใช้บริการอินเทอร์เน็ต
☐ ยืม - คืน สื่อ	☐ ใช้บริการคอมพิวเตอร์
☐ ดูวีดิทัศน์, ซีดี, วีซีดี	☐ ฟังเทป
☐ กิจกรรมมุมเด็ก	☐ กิจกรรมอื่น ๆ (ระบุ).....
3. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ของห้องสมุดกิจกรรมหรือไม่ (เดือนมีนาคม-สิงหาคม 2548)
☐ ไม่เคย เพราะ.....	
☐ เข้าร่วม จำนวน	
☐ 1 - 5 ครั้ง	☐ 6 - 10 ครั้ง
☐ 11 - 15 ครั้ง	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
4. ท่านใช้บริการหนังสือประเภทใด (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)
☐ หนังสือพิมพ์	☐ วารสาร/นิตยสาร
☐ นวนิยาย	☐ ตำราเรียน/หนังสือเสริมบทเรียน
☐ หนังสือสำหรับเด็ก	☐ วรรณกรรม
☐ พจนานุกรม	☐ หนังสือเกี่ยวกับอาชีพ
☐ หนังสือเกี่ยวกับอาหาร	☐ หนังสือเกี่ยวกับสุขภาพ
☐ อื่นๆ (ระบุ).....	
5. ท่านใช้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทใด (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)
-		
--	--
☐ สารคดี	☐ ภาพยนตร์
☐ สื่อประกอบการเรียน	☐ เกมเสริมทักษะการเรียนรู้
☐ เกมเพื่อการบันเทิง	☐ สื่อเกี่ยวกับอาชีพ
☐ อื่นๆ (ระบุ)	
6. โดยเฉลี่ยท่านใช้เวลาตลอดทั้งวันในการอ่านหนังสือวันละ เท่าไร
☐ ไม่เกิน 30 นาที	☐ 30 - 60 นาที
☐ 61 - 90 นาที	☐ 91 - 120 นาที
☐ มากกว่า 120 นาที	

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความพึงพอใจตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด					
1.1 การให้บริการด้วยความเป็นมิตรและยิ้มแย้มแจ่มใส					
1.2 การให้บริการอย่างรวดเร็ว					
1.3 การดูแลเอาใจใส่ และกระตือรือร้นในการบริการ					
1.4 ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในทุกด้าน					
1.5 การให้คำแนะนำและตอบข้อซักถาม					
2. สื่อที่ให้บริการ					
2.1 มีความสอดคล้องกับความต้องการของท่าน					
2.2 มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์					
2.3 มีจำนวนเพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ					
2.4 มีความต้องการใช้บริการอีกเมื่อมีโอกาส					
3. กระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ					
3.1 การให้บริการเป็นระบบและมีขั้นตอนที่เหมาะสม					
3.2 ระบบการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน					
3.3 มีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน					
3.4 มีคำแนะนำการใช้ห้องสมุด (มีป้าย, เอกสาร, บุคลากร)					
4. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้					
4.1 มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ					
4.2 มีความทันเหตุการณ์					
4.3 เสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้ผู้ใช้บริการ					
4.4 มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ					
4.5 มีความน่าสนใจ					
4.6 รูปแบบการจัดกิจกรรมมีความหลากหลาย					
5. อาคารสถานที่/อุปกรณ์					
5.1 การจัดพื้นที่ให้บริการเหมาะสม					
5.2 ความร่มรื่นสวยงามของบริเวณภายนอก					
5.3 การจัดมุมให้บริการต่าง ๆ เป็นสัดส่วน					
5.4 ความสะดวกในการใช้บริการ					
5.5 บรรยากาศในห้องสมุดเหมาะสมต่อการเรียนรู้					
6. ความพึงพอใจในการบริการห้องสมุดในภาพรวม					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ถ้าห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต หมายถึง “ห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดกิจกรรม และการบริการสื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทันสมัยและน่าสนใจ รวมทั้งมีการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ ภายนอกและภายในผู้ให้บริการและจัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อการใช้บริการของผู้มาใช้บริการที่สร้างความดึงดูดใจให้กับผู้พบเห็น เพื่อเกิดความสนใจหรือแรงจูงใจที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง “ท่านคิดว่าห้องสมุดประชาชนแห่งนี้จัดเป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตในระดับใด”

- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง
 น้อย   น้อยที่สุด

2. จุดเด่นของห้องสมุดที่ท่านประทับใจ คือ

---

3. จุดที่ควรปรับปรุงของห้องสมุด คือ

---

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอบถามบริการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สำหรับผู้ให้บริการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัด/ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ตามโครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดที่มีชีวิต ของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อนำผลการดำเนินงานไปขยายผลการจัดบริการห้องสมุดประชาชน ของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตทั่วประเทศต่อไป

2. ขอความร่วมมือจากท่านซึ่งเป็นผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนในการตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนทุกข้อ ซึ่งข้อมูลที่ท่านตอบนี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิตเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการมากยิ่งขึ้นต่อไป

3. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริการห้องสมุดประชาชน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วให้ท่านส่งกลับคืนแก่.....
ภายในวันที่.....

ขอขอบคุณในความร่วมมืตอบแบบสอบถาม
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอบถามผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- ห้องสมุดประชาชนจังหวัด.....
- ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอ..... จังหวัด.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษา
- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี อื่น ๆ (ระบุ).....
4. ตำแหน่ง
- ผู้บริหาร คณจ./ศบอ. บรรณารักษ์
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด บรรณารักษ์อัตราจ้าง
- นักการภารโรง อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริการห้องสมุดประชาชน

1. อาคารสถานที่
- 1.1 มีการจัดตกแต่งบริเวณภายนอกอาคารให้ร่มรื่น สวยงามและสะดวกสบายหรือไม่
- 1) การจัดสวนหย่อม มี ไม่มี
- 2) การจัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งพัก มี ไม่มี
- 3) การจัดมุมอ่านหนังสือ มี ไม่มี
- 4) สถานที่สำหรับจัดกิจกรรม มี ไม่มี
- 5) การจัดมุมกาแฟ มี ไม่มี
- 6) อื่น ๆ (ระบุ)..... มี ไม่มี

1.2 มีการตกแต่งภายในอาคารห้องสมุดในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ ให้สวยงามและสะดวกต่อการใช้บริการหรือไม่ (ให้ดูภาพประกอบ)

1) การจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสัดส่วน	☐ มี	☐ ไม่มี
2) การจัดโต๊ะเก้าอี้/ชั้นหนังสือ วารสาร	☐ มี	☐ ไม่มี
3) การตกแต่งภายใน	☐ มี	☐ ไม่มี
4) การจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้	☐ มี	☐ ไม่มี
5) การจัดมุมกาแฟ	☐ มี	☐ ไม่มี
6) อื่น ๆ (ระบุ).....	☐ มี	☐ ไม่มี

2. ครุภัณฑ์และอุปกรณ์

2.1 ในห้องสมุดประชาชนมีครุภัณฑ์และอุปกรณ์ต่อไปนี้ที่อยู่ในสภาพสามารถใช้การได้หรือไม่ถ้ามี มีจำนวนเพียงพอหรือไม่

- 1) ครุภัณฑ์พื้นฐานสำหรับห้องสมุดประชาชน (เช่น ชั้นวางหนังสือ/วารสาร โต๊ะเก้าอี้ ฯลฯ)

☐ มี	☐ ไม่มี
☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ

กรณีที่ตอบไม่พอเพียง ได้แก่

- 2) คอมพิวเตอร์

☐ ไม่มี	☐ มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ

- 3) เครื่องพิมพ์ (Printer)

☐ ไม่มี	☐ มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ

- 4) เครื่องถ่ายเอกสาร

☐ ไม่มี	☐ มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ

- 5) โทรทัศน์

☐ ไม่มี	☐ มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ

- 6) เครื่องเล่น วีซีดี/ดีวีดี
- ไม่มี มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
- เพียงพอ ไม่เพียงพอ
- 7) วิทยุเทป
- ไม่มี มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
- เพียงพอ ไม่เพียงพอ
- 8) เครื่องเล่นวีดีโอ
- ไม่มี มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
- เพียงพอ ไม่เพียงพอ
- 9) อื่น ๆ (ระบุ).....
- ไม่มี มี จำนวน.....เครื่อง เพียงพอหรือไม่
- เพียงพอ ไม่เพียงพอ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 ในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนสื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเท่าไร

- 1) สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวนที่เพิ่มขึ้น.....เล่ม
- 2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวนที่เพิ่มขึ้น.....เล่ม

3.2 ท่านมีการสำรวจความต้องการสื่อจากผู้ใช้บริการหรือไม่

- มี เพราะ.....
- ไม่มี เพราะ.....

3.3 ท่านมีการจัดหาสื่อตามความต้องการของผู้ใช้บริการหรือไม่

- มี เพราะ.....
- ไม่มี เพราะ.....

3.4 ท่านมีการปรับปรุงสื่อในทุก ๆ เดือน หรือไม่

- มี เพราะ.....
- ไม่มี เพราะ.....

3.5 ท่านคิดว่าสื่อที่จัดให้บริการเป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์หรือไม่ เพราะอะไร

- ทันเหตุการณ์เพราะ.....
- ไม่ทันเหตุการณ์ เพราะ.....

4. บุคลากร

4.1 จำนวนบุคลากร (บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด อัตราจ้าง) ที่ให้บริการห้องสมุด มีจำนวน.....คน

จำนวนบุคลากรที่มี เพียงพอต่อการบริการ หรือไม่

เพียงพอ ไม่เพียงพอ

4.2 มีอาสาสมัครช่วยงานห้องสมุด หรือไม่

มี จำนวน.....คน ไม่มี

4.3 บุคลากรห้องสมุดเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ หรือไม่

เคย จำนวน.....คน ไม่เคย

5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

5.1 มีการสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ หรือไม่

มี ไม่มี

5.2 ห้องสมุดประชาชนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มีจำนวนกี่กิจกรรม กิจกรรมใดบ้าง (ตั้งแต่มีนาคม - สิงหาคม 2548) จำนวน.....กิจกรรม

(ให้แนบรายชื่อกิจกรรม วันเวลาที่จัด และจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการ เครือข่ายที่เข้าร่วมจัด พร้อมภาพถ่ายทุกกิจกรรมที่จัด)

6. การบริหารจัดการ

6.1 มีการจัดทำแผนพัฒนาห้องสมุดต้นแบบ หรือไม่

มี ไม่มี เพราะ.....

6.2 มีการดำเนินงานตามแผน หรือไม่

มี ไม่มี เพราะ.....

6.3 มีการจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาห้องสมุดต้นแบบ หรือไม่

มี ไม่มี เพราะ.....

6.4 มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาห้องสมุดต้นแบบ หรือไม่

มี โดย

ศูนย์ฯ จังหวัด

ศูนย์ฯ อำเภอ

หน่วยงานส่วนกลาง

อื่น ๆ (ระบุ)

ไม่มี เพราะ.....

6.5 มีการนำผลการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข หรือไม่

มี ไม่มีเพราะ.....

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 จำนวนสมาชิก

- ปี พ.ศ.2547 จำนวน.....คน

- ปี พ.ศ.2548 จำนวน.....คน

7.2 จำนวนผู้ใช้บริการ

- ก่อนโครงการพัฒนาห้องสมุดต้นแบบ โดยเฉลี่ย.....คน/วัน

- ปีปัจจุบัน โดยเฉลี่ย.....คน/วัน

7.3 มีหน่วยงานอื่นมาใช้ห้องสมุด หรือไม่

มี จำนวน.....ครั้ง/เดือน (ตั้งแต่เดือนมีนาคม - สิงหาคม 2548)

ไม่มี เพราะ.....

7.4 ถ้าห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต หมายถึง “ห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดกิจกรรมและการบริการสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทันสมัยและน่าสนใจ รวมทั้งมีการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ ภายนอกและภายในผู้ให้บริการและจัดวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการใช้บริการที่สร้างความดึงดูดใจให้กับผู้พบเห็นเพื่อเกิดความสนใจหรือแรงจูงใจที่จะใช้บริการอย่างต่อเนื่อง” **ท่านคิดว่าห้องสมุดของท่านจัดว่าเป็นห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิตอยู่ในระดับใด**

- มากที่สุด   มาก
 น้อย   น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. จุดเด่นของห้องสมุด

---

2. จุดด้อยของห้องสมุด

---

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

แบบสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Discussion)

ชื่อห้องสมุดประชาชน.....จังหวัด.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

ประเด็นกลุ่ม

ด้านกายภาพห้องสมุด

1. ความสอดคล้องกับนโยบาย
2. สภาพทางกายภาพก่อนและหลังการดำเนินโครงการ
3. การบริหารจัดการ ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ การให้บริการและกิจกรรมการเรียนรู้
4. จำนวนผู้ใช้บริการ

ด้านปัจจัย

1. งบประมาณ
2. สื่อการเรียนรู้
3. อาคาร สถานที่
4. การสนับสนุนด้านวิชาการ

ด้านกระบวนการ

1. การบริหารจัดการ
2. การประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการเรียนรู้
3. กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ด้านผลการดำเนินงาน

ด้านปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

แบบบันทึกการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม
(Non-Participant Observation)

ด้านกายภาพของห้องสมุดประชาชนก่อนดำเนินงาน

สภาพภายนอกอาคาร

สภาพภายใน

การจัดแบ่งสัดส่วนพื้นที่ใช้สอย เช่น มุมหนังสือพิมพ์ มุมหนังสือต่าง ๆ

การจัดตกแต่งอาคาร

ภาคผนวก จ

คณะทำงาน

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายสมบัติ	สุวรรณพิทักษ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน
นางวทันี	จันทร์โอกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน

คณะทำงาน

นางวทันี	จันทร์โอกุล	ประธานกรรมการ
นายวิรุฬห์	นิลโมจน์	รองประธานกรรมการ
นางสาวสุพัตรา	ไทวรามา	กรรมการ
นางสาวพิชชา	กิจจนศิริ	กรรมการ
นางวรรณิณี	ตีวกุล	กรรมการ
นายธนวิทยา	ต้นสาลี	กรรมการ
นางสาวศศิธร	ไชยชนะ	กรรมการ
นางสาวกทลี	ถิโรภาส	กรรมการ
นางสาวระพีวรรณ	พันทล่อมไส	กรรมการ
นางพัชรี	แสงจันทร์	กรรมการ
นางวนิดา	จันทร์เสนา	กรรมการ
นางสาวฉันทลักษณ์	ศรีผา	กรรมการและเลขานุการ

ผู้เขียนรายงานและจัดทำต้นฉบับ

นางสาวฉันทลักษณ์ ศรีผา

คณะบรรณาธิการ

นางวทันี	จันทร์โอกุล
นายวิรุฬห์	นิลโมจน์

ผู้จัดพิมพ์

นางสาวพัชรามา	มณีรัตน์
นางสาวจิตลดา	องอาจ